

EUROOPA PARLAMENDI JA ELI LIIKMESRIIKIDE PARLAMENTIDE VAHELISED SUHTED

**2017. AASTA
ARUANNE**

Europa Parlament

ET

PARLAMENDID EUROOPA LIIDUS

Euroopa Liit toimib esindusdemokraatia alusel.

751 MEPs

Kodanikke esindab ELi tasandil otseselt Euroopa Parlament.

Liikmesriike esindavad Euroopa Ülemkogu riigipead või valitsusjuhid ja nõukogu liikmesriikide valitsused, kes ise annavad demokraatlikult aru kas oma parlamentidele või kodanikele.

Riikide parlamendid aitavad liidu heale toimimisele aktiivselt kaasa...

...ELi institutsioonide esitatud teabe ja ELi seaduseelnõude põhjal.

...tagades, et järgitakse subsidiaarsuse põhimõtet.

...osaledes vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala hindamise mehhanismides ning olles seotud Europoli poliitilise järelevalve ja Eurojusti hindamisega.

...võttes osa ELi lepingute läbivaatamismenetlustest.

...olles teavitatud riikide taotlustest ELiga ühinemiseks.

...osaledes parlamentidevahelises koostöös riikide parlamentidega ja Euroopa Parlamendiga.

Euroopa Parlament ja riikide parlamendid määravad üheskoos kindlaks, kuidas toimub tulemuslik ja regulaarne parlamentidevaheline koostöö Euroopa Liidus.

Euroopa Liidu asjade komisjonide konverents võib esitada Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile läbivaatamiseks iga küsimuse, kui peab seda vajalikuks. Lisaks toetab konverents teabe ja parimate tavade vahetamist riikide parlamentide ja Euroopa Parlamendi vahel.

2017. aasta aruanne
Euroopa Parlamendi ja ELi liikmesriikide parlamentide
vahelised suhted

Väljaandja:

Euroopa Parlamendi riikide parlamentidega suhtlemise direktoraat, mis kuulub Euroopa Parlamendi presidentuuri peadirektoraadi koosseisu.

Direktor: Katrin Ruhrmann, katrin.ruhrmann@europarl.europa.eu

Institutsioonidevahelise koostöö üksuse juhataja: Pekka Nurminen, pekka.nurminen@europarl.europa.eu

Õigusloomealase dialoogi üksuse juhataja: Jesús Gomez, jesus.gomez@europarl.europa.eu

Teksti koostajad: Diana Ciuche, diana.ciuche@europarl.europa.eu

Tekst valmis 27. aprillil 2018.

relnatparl@ep.europa.eu

www.europarl.europa.eu/relnatparl

Kõik fotod ja illustratsioonid © Euroopa Liit, 2018.

Riikide parlamentidega suhtlemise direktoraat annab Euroopa Parlamendi poliitilistele organitele, liikmetele ja peasekretariaadile nõu nende institutsioonidevahelises koostöös ja õigusloomealases dialoogis riikide parlamentidega. Direktoraat pakub tuge parlamentidevahelise tegevuse korraldamises, aitab kaasa aluslepingu parlamentidevahelist koostööd käsitlevate sätete rakendamisele Euroopa Parlamendis ning pakub liikmesriikide parlamentide kohta eksperditeadmisi kogu õigusloometsükli vältel ja Euroopa Parlamendi muude poliitiliste pädevuste raames.

Riikide parlamentidega suhtlemise direktoraat tegutseb riikide parlamente käsitlevate teadmiste keskusena ja annab Euroopa Parlamendi juhatusele teavet riikide parlamentide parimate tavade kohta. Direktoraat esindab Euroopa Parlamenti parlamentidevahelise koostöö haldusvõrgustikes. Direktoraat suhtleb ametnikega, kes esindavad riikide parlamente Brüsselis, ja hoiab tihedaid sidemeid nende haldusüksustega.

2017. AASTA ARUANNE

SISUKORD

Riikide parlamentidega suhtlemise eest vastutavate Euroopa Parlamendi asepresidentide eessõna	7
1. Aruande kontekst	9
2. Parlamentidevahelise koostöö peamised tulemused ja suundumused	11
2.1 Liikmesriikide parlamentide roll ELi tuleviku ning Ühendkuningriigi EList lahkumise üle toimuvates aruteludes	11
2.2 Liikmesriikide parlamentide roll ELi küsimustes kodanikega suhtluse parandamisel	12
2.3 ELi tulevik ülemaailmse osalejana praegu toimuvate üleilmsete muutuste kontekstis	13
2.4 Europoli parlamentaarne ühiskontroll: edusammud praktilises korralduses	15
2.5 Rände välismõõde	15
2.6 Parlamentidevaheline koostöö institutsioonide küsimustes	17
2.6.1 Parlamentidevaheline koostöö Euroopa Komisjoni iga-aastase tööprogrammi osana	17
2.6.2 Parlamentidevaheline koostöö ELi otsustamisprotsessi läbipaistvuse valdkonnas	18
2.6.3 Liikmesriikide parlamente käsitlevate aluslepingu sätete rakendamine	18
3. Institutsioonilised parlamentaarsed organid	19
3.1 Euroopa Liidu parlamentide Euroopa Liidu asjade komisjonide konverents (COSAC)	19
3.2 ELi liikmesriikide parlamendispiikrite iga-aastased ja mitteametlikud konverentsid	20
4. Parlamentidevaheline dialoog	22
4.1 Euroopa parlamentaarne nädal ja parlamentidevaheline konverents stabiilsuse ning majanduse koordineerimise ja juhtimise kohta Euroopa Liidus	22
4.2 Parlamentidevaheline koostöö välis- ja julgeolekupoliitika valdkonnas (ÜVJP/ÜJKP)	23
4.3 Parlamentidevahelised komisjonide kohtumised ja muud parlamentidevahelised kohtumised	24
4.4 ELi riikide parlamentide kahepoolsed külastused Euroopa Parlamenti	25
5. Varajase hoiatamise mehhanism ja mitteametlik poliitiline dialoog – Lissaboni lepingu protokollid nr 1 ja 2	26
5.1 Varajase hoiatamise mehhanism	26
5.2 Mitteametlik poliitiline dialoog	28
5.3 Muudetud subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtted	28
6. Teabevahetuse ja võrkude loomise vahendid	30
6.1 Euroopa Parlamendiuuringute ja Dokumendikeskus	30
6.2 Parlamentidevaheline ELi teabevahetussüsteem (IPEX)	31
6.3 Muud vahendid ja võrgustikud	32
7. LISAD	34
I LISA – COSACi 2017. aasta kohtumiste teemad ja peaesinejad	34
II LISA – Euroopa Parlamendi komisjonide korraldatud parlamentidevahelised kohtumised Brüsselis 2017. aastal	35
III LISA – Riikide parlamentide külastused Euroopa Parlamenti (sealhulgas videokonverentsid) 2017	37
IV LISA – Varajase hoiatamise mehhanismi andmed	40
V LISA – Euroopa Parlamendiuuringute ja Dokumendikeskus (ECPRD)	42

Riikide parlamentidega suhtlemise eest vastutavate Euroopa Parlamendi asepresidentide eessõna

Liikmesriikide parlamentidega suhtlemise eest vastutavate asepresidentidena on meil hea meel esitleda riikide parlamentidega suhtlemise direktoraadi 2017. aasta tegevusaruannet.

Aastaruandes kirjeldatakse hiljutisi tegevusi ja arengusuundi ELi liikmesriikide parlamentidega toimivas parlamentidevahelises koostöös ning esitatakse nende tegevuste ja eelmisel aastal tehtud algatuste kohta üksikasjalik teave.

2017. aasta oli mitmes mõttes muutusterohke, seda ka parlamentidevahelistes suhetes.

Meil on hea meel, et Euroopa Parlamendi ja liikmesriikide parlamentide vaheline koostöö muutub järjest tugevamaks. Usaldusel ja vastastikusel koostööl põhinevate tugevate partnerlussuhete arendamisel on tehtud märkimisväärseid edusamme.

See on nägemus, millest oma tegevuses lähtume. See innustab meid kasutama uusi ametliku ja mitteametliku koostöö võimalusi ning selle dialoogi süvendamiseks rohkem pingutama.

2017. aastal jätkusid arutelud rände ja piirikontrolli, Brexiti ning majanduskasvu ja konkurentsivõime teemadel. Lisaks olid parlamentidevaheliste kohtumiste päevakorras tähtsal kohal julgeoleku-, välis- ja kaitsepoliitika, majandus- ja rahaliit, Euroopa sotsiaalõiguste sammas, digitaalne ühtne turg, tööhõive ja investeringud.

Euroopa kodanikud väljendasid pärast 2016. aasta madalpunkti taaskord usku ELi tulevikku.

Parlamentaarsel tasandil ollakse ühel meelel, et tänapäeva probleemide ühiseks lahendamiseks tuleb teha jõupingutusi ja käivitada uuesti arutelud tugevama ja ühtsema liidu kohta. Need vastastikust huvi pakkuvad valdkonnad on meie parlamentidevahelise koostöö suunamiseks väga olulised.

Institutsioonilisest küljest keskenduti aruteludes Euroopa Komisjoni iga-aastasele tööprogrammile ning ELi otsustusprotsessi läbipaistvusele. Samuti tehti edusamme Eurooli parlamentaarset ühiskontrolli käsitlevates aruteludes, mis näitab selgelt, et ELi täitevvõimu parlamentaarne kontroll on järjest olulisem.

Euroopa tulevikku käsitlevas käimasolevas arutelus on liikmesriikide parlamentidel, kes on ELis demokraatia keskmes, keskne roll valitsustega suhtlemisel, et seda arutelu kujundada ja mõjutada. Hoolimata erinevatest arvamustest, on oluline vältida killustatust. See, et liikmesriikide parlamendid kontrollivad tõhusalt oma valitsuste tegevust ELi küsimustes, on kindel ning lisaks on see väga oluline, et tagada nõukogu tasandil ja liikmesriikide parlamentide tasandil toimuva töö omavaheline seotus.

Oluline on tagada, et kodanikud toetaksid reforme, ning see on meie ühine ülesanne. Parlamentidel on head võimalused suurendada kodanike õigusi ning aidata neil suhestuda ELi tegevuse ja põhimõtetega ning mõista, millist väärtust EL meile kõigile annab. Parlamentarismi tuleks tugevdada nüüd rohkem kui iial varem. Liikmesriikide parlamentide ja Euroopa Parlamendi jaoks on väga oluline määrata kindlaks põhiväärtused ja nendest kinni pidada.

Nüüd vaatame tulevikku, uusi väljakutseid täis aasta suunas.

2019. aasta mais hääletavad Euroopa kodanikud järgmistel Euroopa valimistel. Üle kogu ELi on parlamentidel ühine huvi julgustada kodanikke aktiivselt liikmesriikide ja ELi demokraatlikes protsessides osalema. Peaksime töötama koos, et julgustada kodanikke kasutama oma õigusi, eelkõige õigust hääletada esindajate poolt kohalikel, piirkondlikel, liikmesriikide ja Euroopa valimistel.

Täname teid kõigi parlamendiliikmete ja administratsiooni nimel, et tunnete Euroopa Parlamendi vastu huvi. Kutsume teid üles võtma aega käesoleva aruande lugemiseks ja teabe saamiseks olulise töö kohta, mida teevad Euroopa Parlamendi ja 28 liikmesriigis asuva 41 riikliku parlamendi ja koja pühendunud liikmed ja ametnikud, et parlamentidevahelist koostööd süvendada.

Ootame pikisilmi veel üht suurepärast aastat täis koostööd ja viljakaid arutelusid, et eesseisvatele katsumustele koos vastu astuda.

Mairead McGuinness
Asepresident

Bogusław Liberadzki
Asepresident

1. Aruande kontekst

2017. aasta oli direktoraadi jaoks taaskord kasvu- ja koostöörohke. Seda aastat on ilmestanud arvukad ettevõtmised, uued kolleegid ja partnerid, kõrgetasemelistel parlamentidevahelistel sündmustel osalemine, tugevamad sidemed teiste Euroopa Parlamendi teenistustega ja mitmed olulised verstepostid.

Kooskõlas presidentuuri peadirektoraadi motoga „Mõju koostöö kaudu“ on direktoraat jätkanud liikmetele ja Euroopa Parlamendi sekretariaadile vajalike teenuste osutamist ja nõu andmist, et liikmesriikide parlamentidega institutsioonidevahelist koostööd ja õigusloomealast dialoogi veelgi edasi arendada.

Võttes arvesse, et nimetatud tegevusvaldkond järjest laieneb, kasutati ressursse kulutõhusalt, et arvukamate parlamentidevaheliste üritustega toime tulla. Korraldati parlamentidevahelisi konverentse, kohtumisi ja debatte ning toimus rekordiline arv kahepoolseid külastusi. Intensiivsem tegevus parlamentidevahelise koostöö haldusvõrgustikes näitab, et teabevahetust on võimalik veelgi suurendada. Samuti oli 2017. aasta keskmes Malta ja Eesti eesistumise parlamentaarse mõõtme toetamine.

Seda tegevust juhtisid ja juhendasid poliitiliselt Euroopa Parlamendi president, kaks liikmesriikide parlamentidega suhtlemise eest vastutavat asepresidenti ja põhiseaduskomisjoni esimees, kes on üks Euroopa Parlamendi COSACi delegatsiooni juhtidest. Meie tegevust toetasid samuti väga head suhted Euroopa Parlamendi poliitiliste organite (esimeeste konverents ja komisjonide esimeeste konverents), Euroopa Parlamendi komisjonide ja fraktsioonidega. Haldustasandil juhtisid direktoraadi tegevusi Euroopa Parlamendi peasekretär ja asepeasekretär ning nende kantselei toetas neid täielikult ja kiiresti. Koostöö Euroopa Parlamendi peadirektoraatidega (eelkõige DG IPOL, DG EXPO, DG EPRS, DG ITEC)¹ ja teenistustega tugevnes ning on nüüd meie töö kindel osa. Nagu tavaliselt, saime loota sellele, et meie partnerid liikmesriikide parlamentides ja ELi institutsioonides, liikmesriikide parlamentide esindajate võrgustikus, COSACi sekretariaadis, Euroopa Parlamendiuringute ja Dokumendikeskuse (ECPRD) täitevkomitees ja IPEXi juhatuses on väga pühendunud.

2017. aastat iseloomustas järjepidevuse kasv parlamentidevaheliste arutelude teemavalikus. Teatud vastastikkust huvi pakkuvad valdkonnad olid parlamentidevaheliste foorumite päevakordades alati olemas. Teadmine, et killustunud lähenemist tuleb vältida, viis laiemas ja struktureerituma teabevahetuseni ja dubleerimise vähenemiseni.

Käesoleva aruande esimestes peatükkides tehakse ülevaade peamistest Euroopas päevakorras olevatest teemadest, mida arutati 2017. aasta jooksul mitmetel parlamentidevahelistel aruteludel ja põhjaliku teabevahetuse raames. Arutelud toimusid poliitilises olukorras, kus avalik arvamus suhtub ELi paremini. Aruteludes keskenduti peamiselt järgmisele:

- liikmesriikide parlamentide roll ELi tuleviku ja selle poliitikasuundade ning Ühendkuningriigi EList lahkumise üle peetavates aruteludes;
- liikmesriikide parlamentide roll aruteludel selle üle, kuidas parandada kodanikega suhtlemist ELi küsimustes;
- ELi tulevik ülemaailmse osalejana praegu toimuvate üleilmsete muutuste kontekstis;
- Europoli parlamentaarne ühiskontroll: edusammud praktilises korralduses;
- rände välismõõde;

---

¹ Liidu sisepoliitika peadirektoraat, liidu välispoliitika peadirektoraat, parlamendi uuringuteenuste peadirektoraat, tehnoloogiliste uuenduste ja tugiteenuste peadirektoraat

- parlamentidevaheline koostöö institutsioonilistes küsimustes, nagu Euroopa Komisjoni iga-aastase tööprogrammi kontroll, nõukogu dokumentide läbipaistvus ja subsidiaarsuse põhimõtte järgimise alase varajase hoiatamise mehhanismi paremaks muutmine.

Järgmistes peatükkides uuritakse direktoraadi vaatepunktist parlamentidevaheliste organisatsioonide tegevust (3. peatükk), parlamentidevahelise dialoogi vorme (4. peatükk), õigusloomealast dialoogi (5. peatükk) ning parlamentidevahelise koostöö haldusvahendeid ja võrgustikke (6. peatükk).

2017. aasta lõi viljaka pinnase, et pidada järgnevatel aastatel uusi parlamentidevahelisi arutelusid strateegilistes küsimustes: liidu ja selle poliitikasuundade tulevik, laienemispoliitika, tulevane mitmeaastane finantsraamistik, ELi ja Suurbritannia vahelised suhted tulevikus, vajadus rände- ja julgeoleku tegevuskava ellu viia ning alaline struktureeritud koostöö julgeoleku- ja kaitseküsimustes.

Käesolev aruanne ning ka lisateave Euroopa Parlamendi ja ELi liikmesriikide parlamentide vaheliste suhete kohta on kättesaadav Euroopa Parlamendi veebilehel aadressil www.europarl.europa.eu/relnatparl/en/news.

2. Parlamentidevahelise koostöö peamised tulemused ja suundumused

Liikmesriikide parlamendid andsid kõige pakilisemaid poliitilisi, õigusloome- ja institutsioonilisi küsimusi käsitlevatesse aruteludesse suure panuse. 2017. aasta näitas, et liikmesriikide parlamendid suhtuvad nüüd olemasolevates parlamentidevahelistes foorumites parlamentidevahelise koostöö päevakorra kujundamisse strateegiliselt. Suur teemavalik vastastikkust huvi pakkuvates valdkondades ja ELi parlamentide pidev kaasamine näitab selgelt järgnevatel aastatel toimuvate arutelude mitmekesisust ja kvaliteeti.

2.1 Liikmesriikide parlamentide roll ELi tuleviku ning Ühendkuningriigi EList lahkumise üle toimuvates aruteludes

Arutelud ELi tuleviku kohta näitavad, et poliitiliselt on võetud eesmärgiks tagada, et Euroopa projekt on muutuva geopoliitilise olukorra ja kodanike ootustega kooskõlas. ELi prioriteetide ümberhäälestamine tekitab samuti suurema solidaarsustunde. Solidaarsus ei peaks valitsema mitte ainult prioriteetide ja uute projektide rahastamise vahendite kindlaks määramisel, vaid ka kokkulepitud meetmete rakendamisel riiklikul tasandil. Hollandis, Prantsusmaal ja Saksamaal toimunud valimiste tulemusi on peetud Euroopa ühtsuse jaoks positiivseks arenguks.

Demokraatlikud arutelud ELi tuleviku kohta on kogunud jätkuvalt hoogu Bratislava deklaratsiooni ja tegevuskavaga, Rooma deklaratsiooniga, Rooma lepingu 60. aastapäeva tähistamisega ja juhtide tegevuskavaga. Komisjon aitas avatud arutelule kaasa, esitades valge raamatu Euroopa tuleviku kohta ja aruteludokumentid ELi peamiste poliitikasuundade ja ettepanekute kohta, mida tehti 2017. aasta kõnes olukorrast Euroopa Liidus.

Euroopa Parlament pühendas Euroopa tulevikule mitu resolutsiooni. Parlament on otsustanud kutsuda ELi riigipead ja valitsusjuhid Euroopa Parlamenti, et arutada Euroopa tuleviku üle avalikel aruteludel. Euroopa Parlament suhtub nimetatud aruteludesse avatult ja konstruktiivselt; arutelud Euroopa tuleviku kohta lõppevad 9. mail 2019. aastal, kui Sibius Rumeenias toimub ELi juhtide mitteametlik kohtumine.

ELi liikmesriikide parlamendispiikrite erakorralisel konverentsil, mis korraldati Rooma lepingute 60. aastapäeva puhul, pooldas Euroopa Parlamendi president Antonio Tajani oma kõnes seisukohta, et Euroopa Parlamendi ja liikmesriikide parlamentide vahel peaks valitsema ühtsus. President tõstis esile suurt vastutust näidata tugevat poliitilist tahet ja võtta ühiste väärtuste elluviimisel juhtroll: „Euroopa on edulugu, kui see kehastab püüdlust arengu, õitsengu, vabaduse ja rahu poole. Meie ülesanne on muuta abstraktse, ebatõhusa ja bürokraatliku liidu kuvandit ja taastada eurooplaste kirg selle suure projekti suhtes“.

2017. aastal Maltal toimunud LVII COSACi täiskogul pühendati üks istung liikmesriikide parlamentide rollile ELi tulevikus. Selle istungi ajal väitis Euroopa Parlamendi esimene asepresident Mairead McGuinness, et liikmesriikide parlamentidel peaks olema Euroopa Liidus otsuste tegemisel keskne roll. Ta kutsus riiklikke parlamente üles saama tugevamaks nii ELis kui ka oma partnerluses Euroopa Parlamendiga, kes on valmis nendega suhtlema, seda ka poliitiliste rühmituste tasandil. Järgnenud arutelu jooksul väitis enamik delegaate, täpselt nagu COASCi 27. poolaasta aruandeski, et parem parlamentidevaheline koostöö ja tõhusam kontroll kogu õigusloome protsessi jooksul võiksid Euroopa projekti veelgi edasi arendada.

Eesti eesistumise ajal COSACi täiskogu arutelude ja 28. COSACi poolaasta aruande põhjal vastu võetud LVIII COSAC seisukohas tunnistati, et EL vajab ühtsuse säilitamiseks kindlameelsust. COSAC nõudis tungivalt, et ELi tulevikku puudutavate otsuste tegemisse kaasataks liikmesriike ja kodanikke võimalikult suurel määral.

Euroopa tulevikku käsitleval istungil nõudsid Eesti Vabariigi president Kersti Kaljulaid, ELi Brexiti pealäbirääkija Michel Barnier ja Euroopa Parlamendi põhiseaduskomisjoni esinaine Danuta Hübner poliitilist nägemust ning positiivset ja ettevaatavat tegevuskava, mis sisaldaks järgmist: euroala tugevdamine, süvendatud majandus- ja rahaliit, tõeline ühine kaitsepoliitika, eelarvesuutlikkus reageerida sisestele ja välistele ohtudele, ühtse turu jätkusuutlik sotsiaalne mõõde, inimlik ja tõhus rändepoliitika ning tugev sotsiaalõiguste samm. Põhiseaduskomisjoni esimees märkis, et ELi arengu jooksul on kriisid alati olnud ajendiks ühisettevõtmete loomiseks otsustavate poliitiliste meetmete võtmisele. Alaline struktureeritud koostöö julgeoleku- ja kaitseküsimustes näitas, et erinevatest seisukohtadest hoolimata olid liikmesriigid ühel nõul, et ühise eksistentsiaalse ohuga tegelemiseks on vaja koos tegutseda. Suuremas osas järgnevate arutelude sõnavõttudest viidati vajadusele liitu vääriliselt tunnustada ja mitte seda liikmesriikide valitsuste puuduste eest süüdistada.

2017. aasta oktoobris korraldas põhiseaduskomisjon parlamentidevahelise komisjonide kohtumise, kus käsitleti Euroopa tulevikku, eelkõige Euroopa Parlamendi ettepanekuid ja komisjoni valget raamatut, kus kirjeldatakse viit stsenaariumit Euroopa tuleviku jaoks. Kohtumise keskmes oli kaks temaatilist toimkonda: esimeses neist käsitleti majandus- ja rahaliidu süvendamist, ELi rahaasjade tulevikku ning sotsiaalset mõõdet; teises käsitleti Euroopa kaitse tulevikku ja üleilmastumise ohjamist.

Ühendkuningriigi lahkumist EList käsitleti laiematel aruteludel ELi tuleviku kohta. 2017. aastal võttis Euroopa Parlament Ühendkuningriigiga toimuvate läbirääkimiste hetkeseisu kohta vastu kolm resolutsiooni: 5. aprillil 2017, 3. oktoobril 2017 ja 13. detsembril 2017. Euroopa Parlamendi nõusolekut on aluslepingute kohaselt vaja väljaastumislepingu ning uute Ühendkuningriigi ja Euroopa Liidu vaheliste suhete sõlmimiseks.

2017. aastal toimus ELi liikmesriikide parlamentide ametlikke kahepoolseid külastusi Brüsselisse ja Euroopa Parlamenti endiselt Brexiti küsimustes rohkem kui muude teemadega seoses. Kõige rohkem külastati järgmisi parlamendiliikmeid: Euroopa Parlamendi esimene asepresident Mairead McGuinness, ALDE fraktsiooni juht ja Euroopa Parlamendi Brexiti läbirääkimiste sidemees Guy Verhofstadt ning Euroopa Parlamendi põhiseaduskomisjoni esinaine Danuta Hübner.

Brexiti üle arutleti 2017. aastal samuti erinevates institutsioonilistes parlamentidevahelistes organites nende erinevatel konverentsidel, sh COSACis ja ELi parlamendispiikrite konverentsil. Siiski sai Brexiti asemel peamiseks teemaks arutelu ELi tuleviku üle.

2.2 Liikmesriikide parlamentide roll ELi küsimustes kodanikega suhtluse parandamisel

ELi liikmesriikide parlamendid saavad kasutada oma ohtraid kogemusi ja teadmisi käimasolevatel aruteludel, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise, läbipaistvuse ja teabevahetuse paremaks muutmist.

Maltal toimunud LVII COSACi täiskogul ELi tuleviku kohta aset leidnud arutelud näitasid, et ELi demokraatlikku komponenti tuleb uuesti kinnitada ning et tuleb tagada, et Euroopa kodanikud on selle ühise projekti tulevikku käsitlevatesse aruteludesse korralikult kaasatud.

Eesti eesistumise ajal vastu võetud LVIII COSACi seisukoha jaos „Euroopa Liidu lähendamise tema kodanikele“ rõhutati, et liikmesriikide parlamendid tuleb demokraatliku legitiimsuse suurendamiseks kaasata ja lõimida ELi tulevikuga seotud aruteludesse ja sellealase poliitika kujundamisse. Liikmesriikide parlamentidel paluti luua vajalikud mehhanismid, mis võimaldaksid varajast konsulteerimist ja kodanike otsest kaasamist, samuti kutsuti neid üles ELi

käsitlevat teabevahetust parandama. COSAC tõdes, et rohkem täiskogu arutelusid ELi küsimustes suurendas liidu nähtavust ja andis kodanikele võimaluse saada rohkem teada ELi tegevuskavast ja erakondade seisukohtadest nendes küsimustes. COSAC kutsus liikmesriikide ametiasutusi üles propageerima Euroopa Parlamendi valimisi ja erakondi, et alustada poliitilisi mõttevahetusi olulistest küsimustes enne 2019. aastal toimuvaid Euroopa Parlamendi valimisi.

Viimasel ajal on uued algatused olnud edukad ja toonud ELi sõnumi kodanikele lähemale. Mitmes parlamendis on juba korraldatud kodanike kuulamisi, riiklikus meedias kajastatavaid poliitilisi arutelusid ja loodud parlamentaarseid erikomisjone, mis tegelevad ELi tuleviku küsimusega. 2017. aastal korraldas Euroopa Parlament mitu selleteemalist kahepoolset külastust, eelkõige toimus see Prantsusmaa Rahvuskogu algatusel.

Parlamendi päevakorra praegusel ajastul kodanikele lähemale toomine oli samuti 2017. aastal Slovakkias toimunud ELi parlamendispiikrite konverentsi päevakorras (vt peatükk 3.2).

Konverentsi järel dustes kinnitasid spiikrid taaskord, et nad on eesmärgiks võtnud parlamentaarse avatuse, millega tagatakse õigusloomeprotsessi läbipaistvus ja tunnistatakse, et parlamentaarne teave kuulub üldsusele.

Lisaks tunnistasid spiikrid, et liikmesriikide parlamentidel ja Euroopa Parlamendil on keskne roll kodanike ja poliitikakujundamise vahelise lõhe ületamisel ning avalikkuse Euroopa poliitikast ja riiklikest poliitikasuundadest teavitamisel. Parema teavitamine Euroopa poliitikakujundamise paljudest positiivsetest tulemustest ja Euroopa institutsioonide tõhusast toimimisest kooskõlas aluslepingutega võiks samuti aidata võidelda Euroopa-vastase suhtumise, vihakõne, võltsuudiste ja väärteabe vastu.

Euroopa Parlament rõhutas aruteludes, kui oluline on Euroopa kodanike aktiivne osalemine Euroopa Parlamendi valimistel, mis on platvorm liidu tuleviku kohta konstruktiivsete, informatiivsete ja kaasavate arutelude pidamiseks.

2.3 ELi tulevik ülemaailmse osalejana praegu toimuvate üleilmsete muutuste kontekstis

Selleks, et praeguste katsumustega, eelkõige julgeolekuohtudega edukalt tegeleda ja need ületada, peab Euroopa Liit võtma ülemaailmsel areenil vastutuse, olema usaldusväärne ja väärtustepõhine ülemaailmne osaleja ning võimeline tegutsema.

Euroopa Parlament kutsus oma resolutsioonides liitu üles suurendama pingutusi, et luua ühise välis- ja julgeolekupoliitika ning ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika raames konkreetne koostöö. Selleks, et järjest suuremate katsumustega hakkama saada, peab EL kasutama kõiki oma käsutuses olevaid poliitilisi vahendeid: diplomaatiat, arengukoostööd, tsiviil- ja majanduslikke vahendeid, kriisiennetuse ja konfliktijärgseid strateegiaid, rahuvalvet ja rahu tagamist.

2017. aastal toetas Euroopa Parlament korduvalt ühise kaitsepoliitika järkjärgulist kujundamist, Euroopa Kaitsefondi loomist ja ELi raamistikus alalise struktureeritud koostöö väljatöötamist. Institutsioon tunnistas, et ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika missioonid ja operatsioonid ning kriisiohje- ja ennetusmissioonid tuleb muuta tõhusamaks ja et samuti on vaja tõhustada rahvusvahelise terrorismiga võitlemise meetmeid. Samuti nõudis Euroopa Parlament, et küberjulgeolekut muudetakse paremaks ning et ELi ja NATO vahelist strateegilist partnerlust tugevdataks.

Need teemad olid suuresti Euroopa Parlamendi ja eesistujariikide parlamentide korraldatud parlamentidevaheliste kohtumiste päevakorras. Osalejad olid ühel meelel, et kasutusele tuleb võtta põhjalik välistegevuse tegevuskava.

Arutelud toimusid spetsiaalsetel ühisele välis- ja julgeolekupoliitikale ning ühisele julgeoleku- ja kaitsepoliitikale pühendatud parlamentidevahelistel konverentsidel (vt peatükk 4.2) ning Euroopa Parlamendi vastutavate komisjonide tavapärasel koosolekul. Välis- ja sisejulgeoleku ning rände välismõõtmelise vahelise seoseid uuriti samuti Euroopa Parlamendi kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni korraldatud parlamentidevahelistel komisjonide kohtumistel, ELi parlamendispiikrite konverentsil aga tegeleti päevakajalise teemaga EL rahvusvahelisel areenil. ELi ja rahvusvaheliste institutsioonide, liikmesriikide parlamentide, rahvusvaheliste sihtasutuste ja uurimiskeskuste kõrgetasemeliste kõnelejate antud teave oli hindamatu.

Euroopa Komisjon viis 2017. aastal läbi ELi julgeolekupoliitika põhjaliku hindamise, mis hõlmas kolme Euroopa julgeoleku tegevuskava temaatilist prioriteeti: terrorismi ohjeldamine ja radikaliseerumise vältimine, organiseeritud kuritegevuse tõkestamine ja võitlus küberkuritegevuse vastu. Euroopa julgeolekuliidu voliniku Julian Kingi palvel korraldas LIBE komisjon liikmesriikide parlamentide ja kodanikuühiskonna esindajatega arvamuste vahetuse, sest nende panus täiendaks hindamist olulisel määral. Aruteludes käsitleti olemasolevate terrorismi vastu võitlemise meetmete efektiivsust/ebaefektiivsust, organiseeritud kuritegevust, nende mõju põhiõigustele ning seda, et julgeoleku tegevuskava on vaja uutest suundumustest tulenevalt kohandada. LVIII COSACil esitles Euroopa volinik Julian King põhjalikult julgeolekuliidu hetkeseisu ja palus liikmesriikide parlamentidel võtta õigusaktid üle tähtaegselt ning rõhutas, et kokkulepitud lahenduste rakendamiseks on vaja poliitilist tahet ja tõelist kaasamist. Julian King lubas samuti jätkata liikmesriikide parlamentide küllastamist, kuid palus tungivalt nendega strateegilise dialoogi loomist laiema julgeolekuolukorra kohta.

LVII COSACi seisukoha jaos „Tulemusliku ja kestliku julgeolekuliidu ülesehitamine“ sõnas COSAC selgelt, et toetab teabe ja järeleandmise vahetamist, teabesüsteemide koostalitlusvõimet, terrorismivastase võitluse meetmete kiiret rakendamist, äärmusluse algpõhjustega tegelemist ning välispiiridel julgeoleku tõstmist.

2017. aasta aprillis Bratislavas toimunud ELi parlamendispiikrite konverentsi järeldused kajastavad kõrgetasemeliste arutelude tulemusi, mis toimusid konverentsil, kus käsitleti ELi tulevikku ülemaailmse osalejana (vt peatükk 3.2). ELi spiikrid palusid tungivalt tihedamat koostööd üleilmsete partneritega ja Euroopa naabruspoliitikas, et üleilmsete ohtudega võidelda ja probleemidega toime tulla. Nad rõhutasid Atlandi-üleste sidemete ja tihedama kaitsekoostöö tähtsust. Spiikrid tunnistasid, et hoolimata sisemistest probleemidest tuleb jätta päevakorda laienemise ja Euroopa Liidu naabruskonna küsimused, mis on piirkonna stabiilsuse ja nende riikide demokraatlike institutsioonide tugevdamise eelduseks.

Euroopa Parlament nõudis samuti oma resolutsioonides arengut, demokraatiat, head valitsemistava ja õigusriigi põhimõtteid toetavate algatuste kaudu stabiilsuse ja heaolu edendamist ELi naabruskonnas. Seetõttu on Euroopa Parlament toetanud laienemisläbirääkimistega jätkamist, tugevdades kandidaatriikides sotsiaalset, poliitilist ja majanduslikku stabiilsust ja demokraatiat, tegemata samas Kopenhaageni ühinemiskriteeriumite suhtes järeleandmisi. Euroopa Parlamendi väliskomisjon arutles 2017. aasta novembris toimunud parlamentidevahelisel komisjonide kohtumisel Lääne-Balkani riikide ELiga lõimimise ja ühinemise protsessi käsitlevate nägemuste üle, tegemist oli õigeaegse arvamuste vahetamisega teemal, mis on kuulutatud üheks Bulgaaria eesistumise peamistest prioriteetidest.

Euroopa Parlament palus arengukoostöö poliitika tõhustamiseks ning arengu- ja julgeolekupoliitika vahelise sidususe ja järjepidevuse tagamiseks tungivalt, et ELi välis- ja sisepoliitikasse lõimitaks kestliku arengu tegevuskava aastani 2030 ning poliitikavaldkondade arengusidusus. Euroopa Parlamendi arengukomisjon korraldas parlamentidevahelise komisjonide kohtumise teemal Euroopa arengukonsensuse ja kestliku arengu eesmärkide rakendamine.

Praegusest julgeolekuolukorrast tulenevalt on vajalik kõigi ELi välistegevuse meetmete sidus kasutuselevõtmine. EL peaks rääkima ühel häälel, tegutsema koos ning koondama oma vahendid strateegilistele prioriteetidele. Liikmesriikide parlamendid teevad kahtlemata järgnevatel aastatel nendel teemadel oma seisukoha kuuldavaks.

2.4 Europoli parlamentaarne ühiskontroll: edusammud praktilises korralduses

Arutelud tõhusa politsei- ja õiguskooostöö üle, sealhulgas siseriiklike asutuste vaheline õigeaegne teabe jagamine Europoli ja Eurojusti kaudu, andsid kinnitust, et Europoli parlamentaarse kontrolli praktiliste üksikasjade arutamise lõpuleviimine on oluline ja kiireloomuline. 2017. aastal astus ELi parlamendispiikrite konverents mitmeid olulisi samme Europoli parlamentaarse ühiskontrolli töörühma moodustamiseks ning selle uue Euroopa Parlamendist ja liikmesriikide parlamentidest koosneva ühise organi avakoosoleku korraldamiseks 9.–10. oktoobril 2017. aastal Brüsselis.

Pärast laiaulatuslikku konsulteerimist liikmesriikide parlamentidega asutasid eesistujakolmik, ELi parlamentide spiikrid ja Euroopa Parlament 24. aprillil 2017. aastal toimunud kohtumisel parlamentaarse ühiskontrolli töörühma ja andsid volitused selle täpse korralduse ja kodukorra kindlaks määramiseks.

Enne 2017. aasta oktoobris Brüsselis Euroopa Parlamendis toimunud avakoosolekut valmistasid parlamentaarse ühiskontrolli töörühma kaasesimehed (Euroopa Parlament ja Eesti parlament) ette kirjalikele muudatusettepanekutele avatud kodukorra eelnõu. Mitmed liikmesriikide parlamendid esitasid eelnõu kohta muudatusettepanekuid, milles käsitleti selliseid küsimusi nagu töörühma otsustusprotsessid ning eesistujakolmiku ja sekretariaadi rollid.

Võttes arvesse, et Taani ei ole lähtuvalt oma rahvahääletuse tulemustest Europoli määruse vastuvõtmises osalenud, kutsuti Taani parlament parlamentaarse ühiskontrolli töörühma avakoosolekule osalema vaatlejana. Taani parlamendi Euroopa asjade komisjon pöördus enne avakoosolekut siiski selle kaasesimeeste poole ja kordas oma soovi liituda töörühmaga täisliikmena.

Erinevate esitatud seisukohtade vahel tasakaalu leidmiseks ja kodukorra võimaliku vastuvõtmise hõlbustamiseks vaatasid kaasesimehed kodukorra eelnõu üle koosolekul esitatud enamuse arvamustest lähtuvalt.

Olgugi, et enamus parlamentidest oli esitatud kompromissi suhtes avatult meelestatud, ei saavutatud teksti muudetud versiooni osas üksmeelt.

Kodukorra vastuvõtmise ülesanne edastati järgmisele koosolekule.²

2.5 Rände välismõõde

Rändeküsimused olid ELi poliitikas 2017. aastal jätkuvalt esikohal. EL on järk-järgult liikunud tervikliku ja tõhusa lähenemisviisi suunas, mis hõlmab nii sise- kui ka välistegevust. Euroopa Parlament rõhutas rändega seotud küsimustes solidaarsuse ja õiglase jagamise põhimõtet silmas pidades korduvalt, et inimeste päästmine peab olema peamine prioriteet. Ülemaailmsel tasandil andsid arutelud uute üleilmsete rännet ja pagulasi käsitlevate kokkulepete üle ELile võimaluse mõelda rände pikemaajalise strateegilise nägemuse üle.

---

² Koosolek toimus 18. ja 19. märtsil 2018. aastal Sofias Bulgaarias ja lõppes kodukorra eduka vastuvõtmisega.

2017. aastal keskenduti parlamentidevahelistes aruteludes rände välismõõtmele. Erinevatel foorumitel toimus elav suhtlus parlamendiliikmete, ekspertide ja ELi liikmete ning riiklike täitevvõimude vahel.

ELi nõukogu eesistujariik Malta tegi rändest ühe oma prioriteetidest, sealhulgas ka osana selle parlamentaarsest mõõtmest. LVII COSACi täiskogu istungjärgu ajal pühendati rändele üks istung, mille ajal rõhutati inimeste ebaseaduslikku üle piiri toimetamist ja inimkaubanduse vastu võitlemist ning inimliku ja tõhusa tagasisaatmis- ja tagasivõtupoliitika loomist. Arutelu toimus sobival ajal, sest 3. veebruari 2017. aasta riigi- ja valitsusjuhtide Malta deklaratsioonis viidati Liibüa stabiliseerimise heaks tehtud jõupingutustele ning inimeste ebaseadusliku üle piiri toimetamise ja inimkaubanduse vastase võitluse suutlikkuse suurendamisele.

COSACi 27. poolaastaruandes tõsteti esile seda, et enamus liikmesriikide parlamentidest arutasid ELi tegevuskava rändajate ebaseadusliku üle piiri toimetamise tõkestamiseks (2015–2020) ja inimkaubanduse kaotamist käsitlevat ELi strateegiat (2012–2016).

Oma põhisõnavõttus selgitas Malta välisminister George Vella, et peamised rändega seotud küsimused olid uute rändemarsruutide tekkimine, noorte saatjata rändajate arvu kasv ja inimkaubitsejate muutuv ärimudel. Ta kirjeldas koostööd kolmandate riikidega, eelkõige tagasisaatmise ja tagasivõtmise valdkonnas, kui strateegilist lähenemist rände tõhusama ja inimlikuma halduse tagamiseks. Samuti tõstis ta esile vajadust seaduslikku rännet edendada.

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni liige Maite Pagazaurtundúa Ruiz kaitses oma kõnes Euroopa Parlamendi seisukohta solidaarsuse ja põhiõiguste austamise kohta ning Euroopa vajadust töötada välja ühtlustatud rändepoliitika, mis juhinduks eetika, inimõiguste ja inimväärikuse põhimõtetest. Samuti rõhutas ta vajadust edendada seaduslikke rändekanaleid ja tegutseda seega tõhusalt salakaubaveo tõkestamise nimel.

Itaalia Senati Euroopa asjade komisjoni aseesimees Lucio Romano esitles COSACi delegatsiooni külaskäiku Pozzalo esmase vastuvõtu keskusse, mis toimus 5.-6. mail 2017. aastal Itaalia parlamendi algatusel. COSACi jaoks pretsedenditu külastus oli mõeldud riiklike parlamendiliikmete teadlikkuse suurendamiseks rändeprobleemide kohta ja vajaduse kohta luua solidaarsusel ja inimõigustel põhinevaid väärtusi rakendav üleeuroopaline lähenemisviis. Visiidil osales 28 parlamendiliiget 18 liikmesriigist. Samuti osalesid külastuses mitu Euroopa Parlamendi liiget, nelja piirkondliku nõukogu esimehed kõigi Itaalia piirkondade nimel ja 11 Itaalia parlamendiliiget.

COSACi eesistujariik Eesti lisas Maltas peetud arutelude põhjal LVIII COSACi täiskogu päevakorda istungjärgu pealkirjaga „Rände välismõõde – ebaseadusliku rände ennetamine ja selle vastu võitlemine“.

Arutelu tulemusi ja COSACi 28. poolaastaruande järeldusi käsitletakse LVIII COSACi seisukohas. COSACi seisukoha rände jaotises rõhutati, kui oluline on transiit- ja päritoluriikidele antav arenguabi, liikmesriikide vajadus tugevdada ELi Aafrika sihtfondi, uus välisinvesteeringute kava ning ELi salakaubitsejate ja inimkaubitsejate kuritegevuse vastase võitluse toetamine. Lisaks tõsteti esile vajadust jõuda Euroopa ühise varjupaigasüsteemi osas kompromissile, tugevdada ELi tagasisaatmispoliitika mehhanismi ning tagada ELi kolmandate riikidega sõlmitud tagasivõtulepingute täielik ja mittediskrimineeriv rakendamine. Samuti toonitati, et seaduslikud sisenemisvõimalused on oluliseks alternatiiviks ebaseaduslikele ja ohtlikele reisidele.

Ühist välis- ja julgeolekupoliitikat ning ühist julgeoleku- ja kaitsepoliitikat (ÜVJP/ÜJKP) käsitleval parlamentidevahelisel konverentsil käsitleti ka rände välismõõdet.

2017. aasta esimesel poolaastal Maltal toimunud konverentsil arutati Euroopa reaktsioon Vahemere lõunapiirkonnas ja Lähis-Idas valitsevale ebastabiilsusele ja ohtudele. Istungil osalesid ELi terrorismivastase võitluse koordinaator, ÜRO pagulaste ülemvolinik ja rahvusvahelise õigus- ja õigusriigiinstituudi sihtasutuse täitevsekretär. Ühe konverentsi töötoa pealkiri oli „ELi rändepoliitika 2017. aastal ja edaspidi“.

Samamoodi arutati rändeküsimuste üle Eestis toimunud ÜVJP/ÜJKP parlamentidevahelise konverentsi istungil pealkirjaga „Hetkeolukord väljaspool ELi piire“, kus peaesinejaks oli Eesti Vabariigi välisminister Sven Mikser. Arutelude tulemus lisati Malta järelduste asjaomastesse jaotistesse ja pärast konverentsi vastu võetud Eesti eesistumise kokkuvõttesse.

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon korraldas 2017. aasta veebruaris Euroopa ühise varjupaigasüsteemi reformiga tehtud töö raames parlamentidevahelise komisjonide kohtumise „Euroopa ühise varjupaigasüsteemi kolmas reform: katsumusteks valmis“. Koosolekuga tagati foorum, kus saaks toimuda viljakas arutelu Euroopa Parlamendi ja liikmesriikide parlamentide liikmete ning ekspertide vahel. Mitmetel istungjärgudel ja paralleelsetes töötubades keskenduti varjupaigataotlejate õiglasele jaotamisele, turvalise päritoluriigi ja turvalise kolmanda riigi mõistetele, Dublini määruse põhisele halduskoostööle ja rändavate laste kaitsele.

2.6 Parlamentidevaheline koostöö institutsioonide küsimustes

2017. aastal tegid ELi parlamendid püsivaid jõupingutusi, et teha lisaks koostööle poliitiliste ja seadusandlike dokumentide valdkonnas kindlaks võimalikud institutsioonide küsimuste alase koostöö täiustamise viisid. Parlamentidevaheline koostöö Euroopa Komisjoni iga-aastase tööprogrammi ja otsustusprotsessi läbipaistvuse osas oli päevakorras olulisel kohal.

Varasematel aastatel toimunud vahetuste tulemustest lähtuvalt viisid need arutelud konkreetsete koostööalgatusteni.

2.6.1 Parlamentidevaheline koostöö Euroopa Komisjoni iga-aastase tööprogrammi osana

Kooskõlas LV COSACi seisukohas esitatud soovitusel esitas COSACi eesistujariik Malta 2017. aasta aprillis Euroopa Komisjonile riikide parlamentide panuse põhjal koostatud kombineeritud nimekirja prioriteetidest.

Üks Malta eesistumise ajal toimunud COSACi esimeeste kohtumise istungitest oli pühendatud parlamentidevahelisele koostööle 2017. aasta Euroopa Komisjoni iga-aastase tööprogrammi osas ning arutelu andis ülevaate nii Euroopa Parlamendi kui ka liikmesriikide parlamentide seisukohtadest.

Madalmaade senati Euroopa asjade komisjoni esimees Bastiaan Van Apeldoorn esitles oma kõnes Madalmaade senatis kehtestatud prioriteetide valimise menetlust ja parlamentidevahelise koostöö potentsiaali iga-aastase tööprogrammi osas. Tema arvates tõi kontrollimiseks esmatähtsate ettepanekute valimine muuhulgas kaasa parema keskendumise komiteede tööle, rõhuasetuse ettepanekutele õigusloomeprotsessi varases etapis, automaatse kaasamise komiteede päevakorda, mille tulemuseks oli ajavõit, mis oli subsidiaarsuse kontrolli puhul ülioluline, ja sidusrühmade võimalus varakult panustada. Liikmesriikide parlamente kutsuti üles

iga-aastase tööprogrammi koordineerimise kaudu ühiselt tegutsema ja panustama seega ELi demokraatliku legitiimsuse tugevdamisse.

Euroopa Parlamendi põhiseaduskomisjoni esimees ja Euroopa Parlamendi COSACi delegatsiooni üks juhtidest Danuta Hübner esitles Euroopa Parlamendi seisukohta ning tunnistas, et ELi prioriteetidega ühiselt tegelemise institutsioonidevaheline raamistik on väga oluline ja et liikmesriikide parlamentide osalemine on väga vajalik. Ta oli seisukohal, et Euroopa Komisjoni iga-aastast tööprogrammi tuleb vaadelda mitmeaastase programmi raames ja jälgida seda ühe tsüklina, mis kestab ettevalmistusest kuni rakendusetapini. Institutsioonidevaheline usaldusväärne koostöö, mille arengu alguspunktiks oli 2016. aasta paremat õigusloomet käsitlev institutsioonidevaheline kokkulepe ja ELi õigusloome prioriteetide ühisdeklaratsioon, võib kujuneda ELi prioriteete käsitlevate edaspidiste arutelude alguseks. Esimees Hübner kutsus liikmesriikide parlamente üles otsustama, kuidas mõjutada iga-aastast tööprogrammi oma kogemuste põhjal, mainides nende ainulaadset suutlikkust mõjutada nii oma valitsusi kui ka Euroopa Komisjoni. Tema põhisõnum oli võimalus kinnitada Euroopa Parlamendi ligipääsetavust, et tuua liikmesriikide parlamentide poliitilised sõnumid Euroopa tasandile.

2.6.2 Parlamentidevaheline koostöö ELi otsustamisprotsessi läbipaistvuse valdkonnas

Liikmesriikide parlamentide praktiline koostöö Euroopa Parlamendiga ja omavahel kuulus LVIII COSACi täiskogu istungi päevakorda. Istungjärgus „Euroopa Liidu lähendamise tema kodanikele“ arutati põhjalikult teabele ligipääsemise küsimust, mida peetakse eeltingimuseks kodanike demokraatlikus protsessis osalemise õiguse kasutamisele. Madalmaade parlamendi liige Pieter Omtzigt esitas hästi vastuvõetud kõne vajadusest edendada ELi poliitilise otsustusprotsessi läbipaistvust. See oleks kasulik mitte ainult kodanikele, vaid ka nende esindajatele, kes saaksid oma kontrollivat rolli paremini täita.

Ta väitis, et liikmesriikide parlamentide liikmetele dokumentidele ja hääletustulemustele piisava ligipääsu võimaldamata jätmisega on ELi nõukogu rikkunud ELi läbipaistvust käsitlevaid määrusi. Läbirääkimised ELi eelarve, Brexiti või Euroopa Finantsstabiilsuse Fondi ja Euroopa stabiilsusmehhanismi otsuste üle tõestasid, et „liikmesriikide otsustusprotsess oli läbipaistmatu, mis takistas kontrolli“. Madalmaade parlamendi delegatsioonid jagasid COSACi osavõtjatega ELi läbipaistvust käsitlevat seisukohavõttu, milles kirjeldatakse võimalikke meetmeid ELi õigusloomeprotsessi kättesaadavamaks muutmiseks. Madalmaade algatuse eeskujul allkirjastasid 26 parlamenti/koda ühiskirja ELi poliitilise otsustusprotsessi läbipaistvuse kohta, milles käsitletakse soovitusi ELi institutsioonidele.

See algatus kajastab muresid, mis viisid Euroopa ombudsmani 2017. aasta märtsis algatatud uurimiseni, milles esitati nõukogule konkreetseid küsimusi, käivitati avalik arutelu, kontrolliti nõukogu toimikuid ning esitati soovitusi, kuidas nõukogu õigusloomeprotsessi läbipaistvust suurendada.

2017. aastal Bratislavas toimunud ELi parlamendispiikrite konverentsi eesistujariigi järeldustes kinnitasid spiikrid taaskord, et nad on pühendunud parlamentaarsele avatusele, millega tagatakse õigusloomeprotsessi läbipaistvus ja tunnustatakse, et parlamentaarne teave kuulub üldsusele.

2.6.3 Liikmesriikide parlamente käsitlevate aluslepingu sätete rakendamine

Parlamentidevaheline koostöö on tõhustanud liikmesriikide parlamentide võimet kontrollida liikmesriikide valitsusi ning see on osutunud tähtsaks vahendiks liikmesriikide parlamentide kvalitatiivsel ja põhjalikul kaasamisel ELi otsustamisprotsessi. Euroopa Parlament tunneb siirast heameelt selle üle, et liikmesriikide parlamente kaasatakse positiivselt ELi asjadesse. Nende

peamine roll on veenduda, et riikide valitsused vastutavad oma tegevuse eest, ning kontrollida nende riiklike poliitikasuundi ELi nõukogus. Samuti suhtlevad nad oma kodanikega ning võivad olla platvormiks, kus toimuvad tõelised riiklikud avalikud ja läbipaistvad arutelud nende riikide ELi käsitlevate poliitikasuundade üle.

Euroopa Parlamendi põhiseaduskomisjon leidis peaaegu kümme aastat pärast Lissaboni lepingu allkirjastamist, et on õige aeg koostada omaalgatuslik rakendamisraport pealkirjaga „Liikmesriikide parlamente käsitlevate aluslepingu sätete rakendamine“ (raportöör Paulo Rangel).

Raporti eesmärk on hinnata praegu kasutusel olevaid mehhanisme liikmesriikide parlamentide osalemiseks Euroopa Liidu poliitilises protsessis. Raportis vaadeldakse võimalikke viise nende mehhanismide parandamiseks, et liikmesriikide parlamente ELi projektile lähemale tuua. Raport annab samuti hinnangu Euroopa Komisjoni ja liikmesriikide parlamentide vahel loodud poliitilisele struktureeritud arutelule.

Pärast erinevaid töötubasid, uuringuid, liikmesriikide parlamentide seisukohavõtte, lähetusi ja aprillis toimunud parlamentidevahelist komisjonide kohtumist, kus osalesid liikmesriikide parlamendid, ning põhiseaduskomisjonis toimunud hääletust võeti resolutsioon 2018 aasta aprillis Euroopa Parlamendi täiskogu istungil vastu.

3. Institutsioonilised parlamentaarsed organid

3.1 Euroopa Liidu parlamentide Euroopa Liidu asjade komisjonide konverents (COSAC)

Euroopa Liidu parlamentide Euroopa Liidu asjade komisjonide konverents (COSAC) asutati 1989. aasta novembris Pariisis. Tegu on ainsa parlamentidevahelise foorumiga, mis on sätestatud aluslepingutes (protokoll nr 1 riikide parlamentide rolli kohta Euroopa Liidus). Nõukogu eesistujariigina tegutseva liikmesriigi parlament juhib COSACi tegevussuuna ja töö määramist. Konverentsi abistab eesistujakolmik, mille alaline liige on Euroopa Parlament. Eesistujat toetab korralduslikult samuti väike sekretariaat, mis asub Euroopa Parlamendi juures ja mida juhib ühe riigi parlamendi (alaline liige) lähetatud ametnik. Vt www.cosac.eu

2017. aasta oli eesistumiste osas COSACi jaoks eriline. Esimesel aasta poolel mõjutas Malta COSACi eesistumist valitsuse otsus kuulutada välja erakorralised valimised ja saata seega parlament laiali. Lisaks mõjutas COSACi tööd otseselt Ühendkuningriigi valitsuse otsus käivitada 2016. aasta juunis toimunud referendumi tulemuste põhjal Euroopa Liidu lepingu artikkel 50. Ühendkuningriik otsustas loobuda 2017. aasta teisel poolel toimuvast nõukogu eesistumisest ning Eesti liigutas oma eesistumise varasemaks.

Hoolimata praktilistest mõjudest parlamentaarsete organite töökorraldusele toimusid kõik organi kohtumised õigeaegselt ning arutelud olid sellegipoolest väga intensiivsed ja pühendunud.

Eesistujate valitud teemad varieerusid sinisest majandusest digitaalse ühtse turu ja julgeolekuliiduni. Siiski olid kolm peamist murevaldkonda Brexit, ELi tulevik ning mitmetahuline rände- ja varjupaigapoliitika küsimus.

Liikmesriikide parlamendid väljendasid selgelt oma soovi, et neid hoitaks Brexiti läbirääkimiste hetkeseisuga nõuetekohaselt kursis. Sellega seoses aitas Euroopa Parlamendi delegatsioon kaasa

pidevale teabe liikumisele. Delegatsiooni juhid Euroopa Parlamendi esimene asepresident Mairead McGuinness ja Euroopa Parlamendi põhiseaduskomisjoni esinaine Danuta Hübner on selgitanud põhjalikult Euroopa Parlamendi seisukohta seoses Ühendkuningriigi otsusega EList lahkuda ning läbirääkimiste toimumise põhikriteeriumitega. Mõõndi, et 2016. aasta juunis toimunud referendum oli kahetsusväärne ning et sellega kaasnevad mõlemale poolele kulud. Juhid rõhutasid selleteemalistes sõnavõttudes järgmisi peamisi eesmärke ja vahe-eesmärke: ELi põhiväärtuste ja -vabaduste kaitse, Ühendkuningriigis elavate ELi kodanike ja ELis elavate Ühendkuningriigi kodanike õiguste kaitse ning kohustus vältida Põhja-Iirimaa rahuprotsessi häirimist. Liikmesriikide parlamentidel oli samuti võimalik vahetada arvamusi ELi Brexiti pealäbirääkija Michel Barnier'ga, kes on osalenud kõigil COSACi täiskogu istungitel alates 2016. aasta juunis Suurbritannias toimunud referendumist.

Aruteludel pühendati samuti üsna palju aega ELi tuleviku küsimusele. Ühist vastutust silmas pidades hakati tegelema vajadusega lähendada ELi kodanikke liidu institutsioonidele ja nende tegevusele, millest oldi teadlikud. See tuleneb suuresti asjaolust, et Euroopa Parlamendi esimene asepresident Mairead McGuinness suhtles väsimatult liikmesriikide parlamentidega. Taastunud usalduse õhkkond võimaldas teabevahetust märkimisväärselt süvendada. Selles kontekstis toimus kõige olulisem arutelu LVIII täiskogu kohtumisel Tallinnas, kus Eesti president Kersti Kaljulaid, Michel Barnier ja Danuta Hübner rõhutasid Euroopa projekti märkimisväärsed saavutusi, selle puudusi ning põhjuseid, miks ei ole oldud piisavalt valmis teatud küsimuste lahendamiseks, toonitades samas ühiselt tegutsemisega kaasnevat lisaväärtust, kui eesmärk on ülemaailmsete probleemide lahendamine.

Ränne on vahest üks küsimus, kus positiivsem õhkkond ei toonud võimalike lahenduste leidmisel kaasa olulisi edusamme. Kahtlemata oli arutelude toon võrreldes eelmise kahe aasta karmimate nootidega leebemaks muutunud, kuid samas polnud näha väga palju märke üksteisele lähenemisest ühise pikaajalise lahenduse leidmiseks. Realistlik käsitlus, mis oli Euroopa Parlamendi meelest kohati minimalistlik, võib aidata selgitada eesistujate valitud vaatenurki: rände välismõõde ja julgeoleku aspekt.

Sellele vaatamata on parem õhkkond võimaldanud rikkalikumaid ja konkreetsemaid arutelusid. Selle tulemusena on COSAC kui kõigi ELi parlamentide ühine foorum palju mitmekesisemaks muutunud.

Valletas toimunud LVII COSACil ei võetud vastu poliitilist seisukohta, kuna puudus poliitilise mandaadiga eesistujariigi delegatsioon.

Eesti eesistumine lisas ühisel heakskiidul Valletas toimunud COSACi aruteludes käsitletud teatud teemad LVIII COSACi seisukohta, mille delegatsioonid väga üksmeelselt vastu võtsid.

3.2 ELi liikmesriikide parlamendispiikrite iga-aastased ja mitteametlikud konverentsid

Euroopa Liidu liikmesriikide parlamendispiikrite iga-aastane konverents (EUSC) põhineb 2010. aastal vastuvõetud Stockholmi suunistel. Igal aastal korraldab aasta teisel poolel eesistumise eest vastutav liikmesriik kohtumise, mis toimub järgmise aasta kevadise eesistumise ajal. Konverents võtab vastu mittesiduvad eesistujariigi järeldused. Samuti on selle ülesandeks parlamentidevaheliste ELi tegevuste koordineerimise jälgimine. Kokku on võimalik kutsuda ka erakorralisi EUSC kohtumisi, kuid 2017. aastal asendati see formaat mitteametliku spiikrite kohtumisega. Vt www.ipex.eu

Euroopa Liidu liikmesriikide parlamendispiikrite iga-aastane konverents toimus 23.–24. aprillil 2017. aastal Bratislavas. Seda juhtis Slovaki Vabariigi Rahvuskogu spiiker Anderj Danko.

Konverents koosnes kahest istungjärgust: esimeses käsitleti ELi tulevikku ülemaailmse osalejana ja liikmesriikide parlamentide rolli; teises jagati parimaid tavasid parlamendi päevakorra kodanikele lähendamiseks. Siiski oli konverentsi kõige konkreetsem teema kokkulepe Europoli parlamentaarse ühiskontrolli töörühma loomise korra osas, mis polnud konverentsi päevakorras eraldi teemaks. Europoli ühiskontrolli otsus lisati järeldustele, mis kiideti ühehäälselt heaks ja mille üle ei olnud vaja konverentsi täiskogul arutleda.

Võttes arvesse praegust muutuvat rahvusvahelist geopoliitilist olukorda, rõhutasid spiikrid ELi tuleviku kohta, et ülemaailmsel areenil on vaja tugevamat ELi, milleks on vaja rahvusvahelistel eeskirjadel ja standarditel põhinevaid tasakaalustatud suhteid, ühiseid jõupingutusi ja tihedamat koostööd üleilmsete partnerite ja Euroopa naabruskonna riikidega, et üleilmsete ohtudega võidelda ja probleemidega toime tulla. Spiikrid tunnistasid, et seda on võimalik saavutada ainult juhul, kui EL tegutseb ühtselt. Spiikrid võtsid sellega seoses teadmiseks teatud liikmesriikide jõupingutused tihedama kaitsekoostööde tegemiseks, see teema kuulub 2018. aasta Euroopa Liidu liikmesriikide parlamendispiikrite iga-aastase konverentsi päevakorda.

Parlamendi päevakorra kodanikele lähendamise kohta tunnistasid spiikrid, et demokraatia nurgakivi on kodanike kaasamine poliitikasse ja kodanike osalemine poliitikas ning et kodanike ja poliitikakujundamise vahelise lõhe kaotamisel on keskne roll liikmesriikide parlamentide ja Euroopa Parlamendi kanda. Spiikrid leidsid, et kõigil institutsioonilistel tasanditel, nii riiklikul kui ka Euroopa tasandil, tuleb teha rohkem ära, et tuua Euroopa arusaadavalt ja kaasavalt oma kodanikele lähemale, rõhutades ühist ajalugu ja ühiseid väärtusi. Spiikrid leidsid, et riiklike ja Euroopa poliitikasuundade sotsiaalse mõõtme tugevdamine võib selle eesmärgi saavutamisele olulisel määral kaasa aidata.

Rooma lepingute 60. aastapäeva puhul toimunud erakorraline Euroopa Liidu liikmesriikide parlamendispiikrite konverents

Arvestades Brexitit ja mitut kriisi, millega EL 2016. aastal silmitsi seisis, kohtusid ELi parlamentide spiikrid erakorralisel konverentsil, et tähistada 60 aastat tagasi toimunud Rooma lepingute allkirjastamist ja näidata välja ühtsust. Erakorraline konverents toimus Itaalia Saadikutekoja president Laura Boldrini ja Itaalia Senati president Pietro Grasso egiidi all Itaalia saadikutekojas.

Euroopa Parlamenti esindas selle vastvalitud president Antonio Tajani, kes oli samuti üks peaesinejatest. Ta rõhutas, et keskenduda tuleb Euroopa Liidu reformimisele, et seda paremaks ja demokraatlikumaks muuta ning et see suudaks kodanike ootusi täita.

Selle piduliku sündmuse teised kõnelejad olid muu hulgas endine Euroopa Komisjoni president Romano Prodi, Euroopa Ülemkogu eesistuja Donald Tusk, Euroopa Komisjoni esimene asepresident Frans Timmermans, Itaalia Vabariigi emeriitpresident Giorgio Napolitano, endine Euroopa Komisjoni volinik ja ministrite nõukogu esimees Mario Monti ning Itaalia peaminister Paolo Gentiloni.

4. Parlamentidevaheline dialoog

4.1 Euroopa parlamentaarne nädal ja parlamentidevaheline konverents stabiilsuse ning majanduse koordineerimise ja juhtimise kohta Euroopa Liidus

Fiskaalkokkuleppe artiklis 13 nähakse ette parlamentidevahelise konverentsi loomine, et arutada eelarvepoliitikat ja muid kokkuleppe kohaldamisalasse jäävaid teemasid. ELi parlamendispiikrite konverents võttis 2015. aastal vastu töökorra, mida kasutatakse parlamentidevahelisel konverentsil stabiilsuse ning majanduse koordineerimise ja juhtimise kohta Euroopa Liidus (IPC SECG). Konverentsil osalevad kõikide liikmesriikide parlamendid ja Euroopa Parlament. Liikmesparlamendid saavad oma delegatsiooni suuruse ja koosseisu ise valida. Vt www.ipex.eu

Euroopa parlamentaarne nädal ja parlamentidevaheline konverents stabiilsuse ning majanduse koordineerimise ja juhtimise kohta Euroopa Liidus on teeninud endale välja alalise koha parlamentidevahelise koostöö kalendris ja on nende poliitiliselt järjest olulisemate aastate jooksul kerkinud esile parlamentidevaheliste arutelude tõelise foorumina.

2017. aasta Euroopa parlamentaarne nädal toimus 30 jaanuarist kuni 1. veebruarini 2017 Euroopa Parlamendis Brüsselis. Sarnaselt eelnevatele aastatele toimus 2017. aasta Euroopa parlamentaarse nädala raames kaks üritust.

- Euroopa Parlamendi korraldatud Euroopa poolaasta konverents. Konverents andis võimaluse vahetada poolaasta tsüklite rakendamise häid tavasid ja tugevdada koostööd, et kontrollida liikmesriikide ja ELi tasandi täitevvõimu Euroopa poolaasta tsükliga seotud tegevust.
- Parlamentidevaheline konverents stabiilsuse ning majanduse koordineerimise ja juhtimise kohta, mida korraldasid ja juhtisid koos Malta esindajatekoda ja Euroopa Parlament. Konverents on viljakate arutelude foorum, kus vahetatakse parimaid tavasid liikmesriikide parlamentide ja Euroopa Parlamendi vahelist koostööd käsitlevate aluslepingu sätete rakendamise kohta. Lisaks on konverentsi eesmärk tagada demokraatlik vastutus ELi majanduse juhtimises ja eelarvepoliitikas, eelkõige majandus- ja rahaliidu raamistikus, võttes arvesse sotsiaalset mõõdet ning riivamata ELi parlamentide pädevust.

Euroopa parlamentaarsel nädalal osales majanduslike, eelarveliste ja sotsiaalsete küsimuste arutamiseks 100 liikmesriikide parlamentide liiget kogu Euroopa Liidust ning Euroopa Parlamendi liikmed.

Eesti eesistumise raames korraldas Eesti parlament parlamentidevahelise konverentsi stabiilsuse ning majanduse koordineerimise ja juhtimise kohta Euroopa Liidus, mis toimus Tallinnas 29.–31. oktoobril 2017. Parlamentidevahelisel konverentsil keskenduti arvamuste vahetamisele järgmises neljas küsimuses: majandus- ja rahaliidu tulevik, meetmed majanduse ja finantsabi stimuleerimiseks, Euroopa Liidu eelarveprobleemid ning tõhus maksude kogumine. Riigikogu esimees Eiki Nestor ja Riigikogu rahanduskomisjoni esimees Remo Holsmer võõrustasid kolmepäevasel konverentsil 172 parlamendiliiget, kes esindasid 26 liikmesriiki, Euroopa Parlamenti, Euroopa Komisjoni, Norrat ja Montenegrot.

4.2 Parlamentidevaheline koostöö välis- ja julgeolekupoliitika valdkonnas (ÜVJP/ÜJKP)

2012. aastal ELi parlamendispiikrite konverentsi otsusega loodud ühise välis- ja julgeolekupoliitika ning ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜVJP/ÜJKP) parlamentidevaheline konverents on parlamentidevaheline platvorm ELi välis-, julgeoleku- ja kaitsepoliitikat käsitleva arutelu jaoks. See toimub kaks korda aastas ja selle korraldab nõukogu eesistujariigina tegutseva ELi liikmesriigi parlament tihedas koostöös Euroopa Parlamendiga. Konverentsil osaleb iga kord parlamendiliikmeid kogu EList. Peale selle kutsub Euroopa Parlamendi väliskomisjon riikide parlamente sageli oma koosolekutele Brüsselis, täiendades nii parlamentidevahelist dialoogi selles olulises poliitikavaldkonnas. Vt www.ipex.eu

2017. aastal toimusid ühise välis- ja julgeolekupoliitika ning ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜVJP/ÜJKP) 10. ja 11. parlamentidevaheline konverents Maltal (26.–28. aprill) ja Tallinnas (2.–4. september). Mõlemal kohtumisel koosnesid Euroopa Parlamendi delegatsioonid väliskomisjoni ning julgeoleku ja kaitse allkomisjoni liikmetest ning delegatsioone juhtis väliskomisjoni esimees David McAllister.

ELi nõukogu Malta eesistumise raames korraldatud ühise välis- ja julgeolekupoliitika ning ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika parlamentidevahelisel konverentsil keskenduti aruteludes järgmistele teemadele: Euroopa naabruspoliitika idamõõde ning Euroopa reaktsioon Vahemere lõunapiirkonnas ja Lähis-Idas valitsevale ebastabiilsusele ja ohtudele. Eraldi töötoad olid pühendatud ELi rändepoliitikale 2017. aastal ja edaspidi, propagandaga võitlemisele ja infosõjale, Euroopa kaitsealasele tegevuskavale ning ELi ja NATO vahelistele suhetele. Konverentsil võeti vastu põhjalikud järeldused, kus kõigi teemade kohta tehti konkreetseid soovitusi.

2017. aasta teises pooles otsustati konverentsil Eesti Riigikogu algatusel arutada ja vahetada arvamusi järgmistel teemadel: Euroopa üleilmses kontekstis, lääne ühtsuse ja Atlandi-üleste suhete elavdamine, ELi prioriteedid ÜVJP/ÜJKP valdkonnas, hetkeolukord väljaspool ELi piire, Euroopa kaitse tugevdamise viisid ning hübriidmaailma praktilised aspektid, sh küberruum ja strateegiline teabevahetus. Konverentsil pühendati eriseminare Euroopa Liidu piiridele, keskendudes Lääne-Balkani riikidele ja idapartnerlusele ning Venemaale.

Oma ühisavalduses kinnitasid konverentsi juhid, et kaks korda aastas toimuv konverents annab liikmesriikide ja Euroopa Parlamendi liikmetele võimaluse koordineerida oma poliitilisi seisukohti peamistes julgeoleku- ja kaitseküsimustes, et muuta nende üleilmsete probleemidega tegelemiseks poliitika kujundamist riiklikul ja ELi tasandil tõhusamaks.

4.3 Parlamentidevahelised komisjonide kohtumised ja muud parlamentidevahelised kohtumised

Peale kahe korrapäraselt toimuva parlamentidevahelise konverentsi korraldavad Euroopa Parlamendi komisjonid igal aastal kuni 20 parlamentidevahelist komisjonide kohtumist, kutsudes liikmesriikide parlamentide vastavaid komisjone aruteludes osalema. Muid parlamentidevahelisi kohtumisi korraldatakse pigem vastavalt vajadusele ning sageli eesistujariigi parlamendi poolt.

Viimaste aastate jooksul on Euroopa Parlamendi ja liikmesriikide parlamentide vahelised suhted märkimisväärselt süvenenud. Parlamentidevahelised komisjonide kohtumised on platvorm, kus parlamendiliikmetel on võimalik vahetada arvamusi konkreetsemalt ja keskendudes rohkem üldist huvi pakkuvatele õigusloomealastele ja poliitilistele küsimustele. Parlamentidevahelised komisjonide kohtumised on nüüd parlamentidevahelise koostöö dünaamiline osa ja kuuluvad igal aastal Euroopa Parlamendi komisjonide päevakorda. Kuna liikmesriikide osalemise ja kaasatuse määr on kõrge, tekkis Euroopa Parlamendi tasandil endiselt käimasolev arutelu selle üle, kuidas tagada kõige paremini see, et kohtumised oleksid kõigile kasulikud ja otstarbekohased.

2017. aastal korraldati 15 parlamentidevahelist komisjonide kohtumist, millest enamik toimus tavapärasel parlamentidevaheliste komisjonide kohtumiste vormis, kuid samuti korraldati arvamuste vahetusi. Kohtumised korraldati Brüsselis Euroopa Parlamendi ühe või mitme komisjoni algatusel ning riikide parlamentidega suhtlemise direktoraadi toel. Kohtumiste eriti suur arv ja lõplik teemade valik olid ELi parlamentide õigusloomealaste ja poliitiliste prioriteetide väga keerulise tasakaalustamistöö ja rahvusvaheliste arengute tulemus. Aastal 2017 kohtus üheksa erineva parlamendikomisjoni korraldatud kohtumistel 450 riikide parlamentide liiget 400 Euroopa Parlamendi liikmega. Kolm komisjoni korraldasid rohkem kui ühe sündmuse, kus osalesid liikmesriikide parlamendid, need olid kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon, kes korraldas kolm kohtumist, ning põhiseaduskomisjon ja naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjon, kes korraldasid kumbki kaks parlamentidevahelist komisjonide kohtumist.

Euroopa Parlament kinnitas, et parlamentidevaheliste tegevuste hulka kuuluvad mitmed korrapäraselt toimuvad kohtumised. Need on: Euroopa parlamentaarne nädal (vt peatükk 4.1), iga-aastane arvamuste vahetus Euroopa poolaasta tsükli raames, kaks korda aastas toimuvad väliskomisjoni kohtumised ÜVJP/ÜJKP parlamentidevahelisel konverentsil (vt peatükk 4.2) ning Euroopa Parlamendi naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni koosolek, millega 8. märtsil tähistatakse rahvusvahelist naistepäeva.

Lisaks märtsis toimunud parlamentidevahelise komisjonide kohtumisele, kus käsitleti naiste majandusliku mõjuvõimu suurendamist, tähistas naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjon 2017. aastal rahvusvahelist naistevastase vägivalda kaotamise päeva parlamentidevahelise komisjonide kohtumisega, mille pealkiri oli „Istanbuli konventsioon: naistevastase vägivaldaga võitlemine riiklikul ja ELi tasandil“.

Kogu 2017. aasta jooksul on Euroopa Parlamendi komisjon osalenud aktiivselt ja märkimisväärselt Euroopa tulevikku käsitlevates aruteludes, tehes liidu poliitikasuundade ja institutsioonide reformimise kohta konkreetseid ettepanekuid. Võimaluse korral kutsusid komisjonid liikmesriikide parlamente neid parlamentidevaheliste komisjonide kohtumiste ajal arutama.

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon korraldas parlamentidevahelise komisjonide ühe kohtumise teemal Euroopa ühise varjupaigasüsteemi kolmas reform ning teise kohtumise ELi demokraatia, õigusriigi põhimõtte ja põhiõiguste mehhanismi loomise kohta. Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon korraldas samuti liikmesriikide parlamentide ja kodanikuühiskonnaga arvamuste vahetuse pealkirjaga „ELi julgeolekupoliitika põhjalik hindamine“.

Põhiseaduskomisjon kutsus liikmesriikide parlamente osalema parlamentidevahelisel komisjonide kohtumisel pealkirjaga „Euroopa tulevik: seisukohad Euroopa Parlamendi ettepanekute ja komisjoni valge raamatu kohta“. Raporti „Liikmesriikide parlamente käsitlevate aluslepingu sätete rakendamine“ ettevalmistamise raames korraldas põhiseaduskomisjon spetsiaalse parlamentidevahelise komisjonide kohtumise, kus parlamendiliikmed ja eksperdid andsid raportöörile ja komiteele selle teema kohta otsese ülevaate.

Regionaalarengukomisjon keskendus 2020. aasta järgse ühtekuuluvuspoliitika tulevikule. Euroopa Parlamendi väliskomisjon arutles Lääne-Balkani riikide ELi lõimimise ja ELiga ühinemise protsessi käsitlevate nägemuste üle, tegemist oli õigeaegse arvamuste vahetamisega teemal, mis on kuulutatud üheks Bulgaaria eesistumise peamistest prioriteetidest. Liikmesriikide parlamendid liitusid aruteluga ELi rolli kohta ülemaailmsel arengukomisjoni korraldatud parlamentidevahelisel komisjonide kohtumisel teemal Euroopa arengukonsensuse ja kestliku arengu eesmärkide rakendamine.

2017. aasta kõrghetk oli, kui kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon ja Eesti eesistumine korraldasid ühiselt Europoli parlamentaarse ühiskontrolli töörühma avakoosoleku. See oli töömahuka konsulteerimise ja teabevahetuse tulemus (vt peatükk 2.3).

Hiljutine suundumus parlamentidevahelises koostöös oli liikmesriikide parlamentide kutsumine osalema kõrgetasemelistel konverentsidel, mis toimusid Euroopa Parlamendi presidendi algatusel ja egiidi all. Esimesel kõrgetasemelisel konverentsil käsitleti rände haldamist ja see toimus 21. juunil 2017. aastal. Sellele järgnesid samalaadsed sündmused, kus käsitleti järgmisi teemasid: turism (27. september 2017), puhta energia rahastamine (7. november 2017) ning uuendatud partnerlus Aafrikaga (22. november 2017). Kõrgetasemelistel konverentsidel osalesid liikmesriikide parlamentide ja Euroopa Parlamendi liikmed ning erinevad sidusrühmad. See uus formaat pakkus nende teemade kohta palju erinevaid seisukohti ning toetasid teadlikumaid parlamentaarseid arutelusid.

Kõikide 2017. aastal Euroopa Parlamendi komisjonide korraldatud parlamentidevaheliste kohtumiste loetelu ja üksasjalik statistika on esitatud II lisas.

4.4 ELi riikide parlamentide kahepoolsed külastused Euroopa Parlamenti

Parlamentidevahelise dialoogi pidevalt arenevaks vahendiks ja formaadiks on iga riigi parlamendi kahepoolsed külastused Euroopa Parlamenti, millega sageli kaasnevad muude ELi institutsioonide külastused. Selline formaat pakub väga konkreetset, kohandatut ja paindlikku ning aja- ja kulutõhusat raamistikku iga riigi parlamendi mureküsimuste arutamiseks.

Kahepoolsete külastuste eesmärk on toetada ja tugevdada parlamentidevahelisi suhteid nii poliitilisel kui ka haldustasandil. Nende arv on viimasel ajal tõusnud ja see suundumus jätkub.

2017. aastal korraldati rekordiline arv külastusi, kokku 85 külastust. Kõige rohkem esitasid külastamise taotlusi Ühendkuningriigi parlamendi mõlemad kojad, Prantsusmaa Rahvuskogu ja Norra parlament. Loomulikult keskenduti Ühendkuningriigi külastustes Ühendkuningriigi lahkumisele EList. Prantsuse külastused toimusid peamiselt Prantsusmaal käimasoleva laiaulatusliku parlamentaarse reformimise protsessi toetamiseks. Ka Norra tegevust saab osaliselt selgitada Brexiti abil, kuna nn Norra mudel oli 2017. aastal endiselt üks tõsiseltvõetavatest võimalustest tulevikus ELi ja Ühendkuningriigi vaheliste suhete korraldamiseks. Nagu ELi tulevikku käsitlevas peatükis öeldud, olid nendel kohtumistel väga olulisel kohal Ühendkuningriigi lahkumine EList ning kodanike ELile lähemale toomine.

Esimest korda ELi eesistujaks olevate riikide parlamentidele korraldatakse nõukogu eesistujariigi parlamendi toetamise programmi kaudu spetsiaalseid parlamendiliikmetele ja ekspertidele mõeldud külastusi (vt peatükk 6.3). Euroopa Parlament korraldab aeg-ajalt vastava taotluse korral külastusi nende parlamendikodade töötajatele, kes parasjagu oma korraldust kohandavad või ajakohastavad ja kes tunnevad huvi selle üle, kuidas Euroopa Parlament toimib.

Üksikasjalik loetelu kõikidest 2017. aastal riikide parlamentidega suhtlemise direktoraadi abiga korraldatud riikide parlamentide külastustest Euroopa Parlamenti, sealhulgas videokonverentsidest, on esitatud III lisas.

5. Varajase hoiatamise mehhanism ja mitteametlik poliitiline dialoog – Lissaboni lepingu protokollid nr 1 ja 2

ELi toimimise lepingu protokollis nr 2 sätestatakse järelevalvemehhanism, nn varajase hoiatamise mehhanism, mis kaasab riikide parlamente. Kõnealuse mehhanismi raames võivad riikide parlamendid läbi vaadata ELi seadusandliku akti eelnõu ja kui nad märkavad subsidiaarsuse põhimõtte rikkumist, siis võivad nad saata eelnõu koostanud institutsioonile kaheksa nädala jooksul põhjendatud arvamuse. Protokollis on ette nähtud läbivaatamismenetlus ja isegi kohustuslik läbivaatamine (tuntud vastavalt kui kollase kaardi ja oranži kaardi menetlus), kui põhjendatud arvamuste arv ületab kindla piirmäära. See liikmesriikide parlamentide ametlik roll on soodustanud paremat koostööd Euroopa Parlamendiga ja viinud Euroopa Parlamendi kodukorra ja haldusstruktuuri läbivaatamise ja muutmiseni, et parlamentidevahelisi suhteid veelgi parandada.

Vt www.europarl.europa.eu/relnatparl/en/connect/welcome.html

5.1 Varajase hoiatamise mehhanism

Varajase hoiatamise mehhanismi raames käsitletakse liikmesriikide parlamentide esildisi järgmistes kategooriates³:

1. põhjendatud arvamused, kui see on saadud Lissaboni lepingu⁴ protokollis nr 2 artiklis 6 osutatud kaheksanädalase tähtaja jooksul ning selles väidetakse, et subsidiaarsuse põhimõte ei ole täidetud;

³ Vt komisjonide esimeeste 15. detsembri 2010. aasta dokumenti, milles käsitletakse komisjoni tasandil ühesugust käsitusviisi riikide parlamentide põhjendatud arvamuste ning riikide parlamentide kõikide muude seisukohavõtude suhtes.

⁴ Protokollis nr 2, subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise kohta, artikkel 6: „Iga riigi parlament või selle koda võib kaheksa nädala jooksul alates seadusandliku akti eelnõu edastamise kuupäevast saata Euroopa Parlamendi ja komisjoni presidendile ning nõukogu eesistujale liidu ametlikes keeltes koostatud põhjendatud arvamuse selle kohta, miks asjaomane eelnõu ei vasta tema arvates subsidiaarsuse põhimõttele. Iga riigi parlament või selle koda konsulteerib vajaduse korral seadusandlikke volitusi omavate piirkondlike parlamentidega.“

2. seiskohavõtud, kui need ei vasta eespool nimetatud kriteeriumitele.

Euroopa Parlamendis vastutab subsidiaarsuse põhimõtte järgimise eest õiguskomisjon⁵.

2017. aastal sai Euroopa Parlament protokoll nr 2 (subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise kohta) põhjal liikmesriikide parlamentidelt ametlikult 421 esildist. 49 esildist olid põhjendatud arvamused, ülejäänud 372 olid seisukohavõtud (esildised, kus ei käsitletud subsidiaarsuse põhimõtte järgimisega seotud küsimusi).

Liikmesriikide parlamendid on alates Lissaboni lepingu jõustumisest (1. detsember 2009) esitanud 2799 esildist. Ainult 429 (15 %) neist olid põhjendatud arvamused subsidiaarsuse põhimõtte väidetava rikkumise kohta ning valdav enamus (ligikaudu 85 %) olid seisukohavõtud, mis käsitlesid ettepanekute sisu.

See näitab, et riikide parlamendid ei ole kasutanud seda mehhanismi ELi tasandi seadusandliku protsessi peatamiseks. Seni on ainult mõned riikide parlamendid saatnud suure hulga põhjendatud arvamusi. 2017. aastal esitas põhjendatud arvamusi 18 koda 41 kojast. Kõige aktiivsemad olid Prantsusmaa Senat kaheksa ning Saksamaa Liidupäev ja Austria Bundesrat kumbki kuue põhjendatud arvamusega.

Alates selle mehhanismi loomisest on kollase kaardi läbivaatamismenetluse algatamiseks vajalik piirmäär saavutatud vaid kolmel korral, viimati toimus see 2016. aasta mais töötajate lähetamist käsitleva direktiivi läbivaatamise ettepanekuga seoses. Komisjon otsustas jääda oma ettepaneku juurde, kuna tema arvates ei riku see subsidiaarsuse põhimõtet⁶. Paljud kolmandas kollase kaardi läbivaatamismenetluses osalevad liikmesriikide parlamendid väljendasid 2017. aasta jooksul endiselt tulemuse osas oma pettumust.

Liikmesriikide parlamendid on kasutanud protokoll nr 2, et avaldada arvamust ettepanekute sisu, mitte subsidiaarsuse kohta. See näitab, et nad soovivad suuremal määral sisulises seadusandlikus menetluses osaleda.

Riikide parlamentidega suhtlemise direktoraat varustab kogu õigusloome tsükli vältel Euroopa Parlamendi liikmeid (eelkõige raportöride), poliitilisi organeid ja teenistusi konkreetsete eriteadmiste ja ülevaadetega liikmesriikide parlamentide esildiste kohta.

Selleks on direktoraadil andmebaas CONNECT, mis sisaldab kõiki alates Lissaboni lepingu jõustumisest liikmesriikide parlamentidelt saadud dokumente. CONNECTi uuendati 2017. aasta alguses, et lisada mitmeid olulisi otsingufunktsioone ja statistilisi tööriistu. See on nüüd kättesaadav riikide parlamentidega suhtlemise direktoraadi veebilehel: www.europarl.europa.eu/relnatparl/en/connect/welcome.html

Uuendus käigus lisati nimetatud teave samuti otse liidu sisepoliitika peadirektoraadi/liidu välispoliitika peadirektoraadi e-komisjoni rakenduse ühisesse töökeskkonda. Nagu kõik komisjoni dokumendid ja kogu õigusloometoimikutega seotud teave, lisatakse liikmesriikide parlamentide esildised otse sellesse toimikusse, millega need seotud on. See ei pole nii mitte ainult põhjendatud arvamuste korral, vaid kõigi liikmesriikide parlamentidelt saadud esildiste korral.

⁵ Euroopa Parlamendi kodukord, V lisa XVI peatüki punkt 1: „Õiguskomisjoni vastutusalasse kuuluvad liidu õiguse tõlgendamine, kohaldamine ja järelevalve, liidu õigusaktide kooskõla esmase õigusega, eriti õigusliku aluse valimine ning subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtete järgimine“.

⁶ Vt Euroopa Parlamendi ja ELi liikmesriikide parlamentide vahelisi suhteid käsitleva 2016. aasta vahearuande peatükki 2.2, mille on koostanud riikide parlamentidega suhtlemise direktoraat.

Veel üks teenus, mida direktoraat pakub, on igakuine märgukiri seisukohavõtude ja põhjendatud arvamuste hetkeolukorra kohta. Märgukiri koosneb kahest osast: ühes tehakse ülevaade kõigist eelmisest märgukirjast alates saadud esildistest ning teises viidatakse kõigile asjaomase täiskogu istungjärgu päevakorras olevatele õigusloometoimikutele. See valmistatakse ette iga Strasbourgis istungjärgu teisipäeval toimuvaks komisjonide esimeeste konverentsi kohtumiseks ning on osa ametlikust kohtumise toimikust. Hetkeolukorra märgukiri tehakse samuti kättesaadavaks direktoraadi veebilehel ning see jagatakse enne iga täiskogu istungit laiali kõigile liikmetele/assistentidele ja fraktsioonide esindajatele, õigusteenistusele, liidu sisepoliitika peadirektoraadile, liidu välispoliitika peadirektoraadile, Euroopa Parlamendi büroodele ning liikmesriikide parlamentidega suhtlemise eest vastutavatele komisjoni ja nõukogu teenistustele.

5.2 Mitteametlik poliitiline dialoog

Euroopa Liidu toimimise lepingu protokoll nr 1 võimaldab liikmesriikide parlamentidel kommenteerida Euroopa Liidu ainupädevusse jäävaid õigusloometoimikuid ning mitmesuguseid muid kui seadusandlikke dokumente, näiteks võib esitada kommentaare seoses käimasolevate aruteludega Euroopa tasandil, roheline/valgete raamatute või Euroopa Komisjoni teatistega. Märkusi nimetatud dokumentide kohta on üsna palju ning need kuuluvad mitteametlikku poliitilisse dialoogi.

2017. aastal jätkasid riikide parlamendid mitteametliku poliitilise dialoogi aktiivset kasutamist, saates 199 seisukohavõttu⁷. 2017. aastal olid kolm kõige aktiivsemat koda Rumeenia Saadikutekoda, kes esitas 30, Tšehhi Senat, kes esitas 28, ning Itaalia Saadikutekoda, kes esitas 27 seisukohavõttu.

Euroopa Parlament on alates 2009. aastast saanud liikmesriikide parlamentidelt umbes 1900 seiskohavõttu, need on samuti avaldatud eespool mainitud andmebaasis CONNECT.

Põhjalikud arvanded 2017. aastal varajase hoiatamise mehhanismi alusel saadud põhjendatud arvamuste ja seisukohavõtude kohta on esitatud IV lisas.

5.3 Muudetud subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtted

2017. aastal jätkus komisjoni tihedam koostöö ja dialoog liikmesriikide parlamentidega. Liikmesriikide parlamendid kutsuvad volinikke järjest rohkem oma aruteludele, teevad koostööd Euroopa Komisjoni iga-aastase tööprogrammi kontrollimise prioriteetide ühiseks valimiseks ning teevad ettepanekuid seadusandlike algatuste kohta.

Liikmesriikide parlamendid on aastate jooksul mõelnud koos aluslepingute raamesse jäävate võimalike praktiliste täienduste üle, et subsidiaarsuse põhimõtte eesmärgid täieulatuslikult täita. COSAC tegi oma vastuvõetud seisukohtades korduvalt soovitusi, milles käsitleti peamiselt põhjendatud arvamuste esitamise tähtaegade arvestamisest erinevate vaheaegade kõrvalejätmist; sisemist kaheksanädalast tähtaega liikmesriikide parlamentide põhjendatud arvamustele vastamiseks; nende uute ettepanekute seletuskirjas, millega asendatakse õigusaktid, mille kohta esitati väga palju põhjendatud arvamusi, selgituse esitamist selle kohta, kuidas on lahendatud teadaolevad subsidiaarsuse probleemid; ning seletuskirja mõjuhinnanguid käsitleva täiendava

---

⁷ Mitteametliku poliitilise dialoogi raames saadetud esildisi nimetatakse samuti seisukohavõttudeks nagu ka protokoll nr 2 kohaselt saadetud esildisi.

teabe lisamine, eelkõige analüüsi kohta, millega hinnatakse, kas õigusaktis järgitakse subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtteid.⁸

Maltas toimunud LVII COSACi täiskogu istungil „Liikmesriikide parlamentide roll ELi tulevikus“ arutati subsidiaarsuse põhimõtte järgimise kontrolli ja poliitilise dialoogi edendamist praeguses aluslepingu raamistikus. Arutelus sõna võtnud parlamendiliikmed kordasid eespool nimetatud ettepanekuid ja palusid tungivalt, et vastused oleksid täpsemad ja paremini põhjendatud ning et ka edaspidi rakendataks rohelise kaardi menetlust, mida peetakse liikmesriikide parlamentide seisukohavõttude jaoks positiivseks kanaliks. Mitu parlamendikoda, eelkõige just Visegradi rühma riikidest, on pooldanud nn punase kaardi loomist, mis annaks parlamentidele komisjoni ettepanekute vetostamise õiguse.

Euroopa Parlamendi tööd liikmesriikide parlamente käsitlevate aluslepingu sätete rakendamise hindamises on käsitletud peatükis 2.6.3.

Liikmesriikide parlamendid avaldasid heameelt selle üle, et Euroopa Komisjoni president Jean-Claude Juncker lõi 14. novembril 2017. aastal subsidiaarsuse, proportsionaalsuse ja vähem, ent tõhusamalt tegutsemise töörühma. Töörühm annab presidendile aru 15. juuliks 2018, esitades soovitusel selle kohta, kuidas kohaldada subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtteid paremini poliitikavaldkondades, kus töö oleks võimalik liikmesriikidele delegeerida või täielikult tagasi nende pädevusse anda, samuti tehakse soovitusel selle kohta, kuidas piirkondlikke ja kohalikke ametiasutusi paremini ELi poliitika kujundamisse ja elluviimisesse kaasata.

Euroopa Parlamendi esimeeste konverents lükkas tagasi kutse saata töörühma esindajaid, pidades kinni väljakujunenud tavast, et Euroopa Parlamendi liikmed ei saa osaleda Euroopa Komisjoni loodud nõuandvates foorumites ega töörühmades.

Tallinnas toimunud LVIII COSACi järeldustes sedastatakse, et liikmesriikide parlamente esindavad töörühmas COSACi eesistujakolmiku riikide parlamentide liikmed (Eesti, Bulgaaria ja Austria parlamentide esindajad). COSAC palus komisjonil suurendada töörühmas liikmesriikide parlamentide esindajate arvu, et saavutada laiapõhjalisem esindatus ning kaasata rohkem eksperte. Komisjon ei võtnud ettepanekut vastu.

Selle tulemusena ning selleks, et laiendada arutelusid kõigis liikmesriikide parlamentides ja et koordineerida nende jõupingutusi Euroopa kodanike huvide esindamisel, loodi COSACi töörühm, kus on esindatud kõik riikide parlamendikojad.

---

⁸ Tšehhi Senati delegatsioon avaldas COSACile esitatud dokumendis COSACi soovitustest põhjaliku kokkuvõtte; selle eesmärk oli anda oma panus *subsidiaarsuse, proportsionaalsuse ja vähem, ent tõhusamalt tegutsemise töörühma* tegevusse. Dokument on kättesaadav aadressil: www.ipex.eu/IPEXL-WEB/parliaments/institution/czsen.do

6. Teabevahetuse ja võrkude loomise vahendid

6.1 Euroopa Parlamendiuringute ja Dokumentikeskus

Euroopa Parlamendiuringute ja Dokumentikeskus (ECPRD) juhivad ühiselt Euroopa Parlament ja Euroopa Nõukogu Parlamentaarne Assamblee ning selle liikmeteks on 54 riigi 66 parlamendikoda (sealhulgas 41 Euroopa Liidust) ja Euroopa institutsioonid. Selle peaaegu 120 korrespondenti ja asekorrespondenti esindavad võrgustikus oma parlamenti ja osalevad ECPRD põhitegevuses, milleks on intensiivne teabe ja parimate tavade vahetus. Vt ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/public/page/about

2017. aastal tähistas Euroopa Parlamendiuringute ja Dokumentikeskus oma 40. aastapäeva. Euroopa Parlament ja Euroopa Nõukogu Parlamentaarne Assamblee korraldasid Strasbourgis *Palais de l'Europe*'is ühiselt korrespondentide aastakonverentsi. Konverentsil hinnati minevikusaavutusi ja arutati tulevikuvõimaluste üle. Konverents algas põhiettekandega, kus käsitleti teabe asjakohasust parlamentides ja parlamendiliikmete jaoks. Sellele järgnes ajalooline pilguheit sellesse, kuidas ECPRDst oli saanud teabe ja parimate tavade vahetuse etalon. Päeva lõpetasid kaks esitlust, kus tehti ülevaade parlamentide uuringuteenuste ja raamatukogude katsumustest.

Konverentsil esitleti samuti *Festschrift*'i, kus korrespondendid umbes 40 parlamendist kirjeldasid oma vaatepunktist parlamentaarsete uuringute olemust ning ECPRD olulist rolli liikmete ja parlamentaarsete organite teabevahetuste täitmisel.

Lõpuks käivitati veidi enne konverentsi ECPRD veebilehe 5. versioon. Pärast kaks aastat kestnud intensiivset tööd sai selle sisemine struktuur täielikult renoveeritud. Uus kasutajale reageeriv kujundus võimaldab sujuvat kasutajakogemust nii nutitelefoni, tahvelarvuti kui ka tavalises arvutis. Taaskord tuleb rõhutada, et koostöö tehnoloogiliste uuenduste ja tugiteenuste peadirektoraadiga oli jätkuvalt väga tõhus.

Direktoraat ja Euroopa Parlamendi uuringuteenistus korraldasid edukalt ECPRD seminari pealkirjaga „Parlamentaarsete uuringuteenistuste ja raamatukogude tulevik kiiresti muutuval ajastul: kvaliteedi, teenuse, teenuse osutamise ja asjakohasuse optimeerimine“. Sündmusel osales 73 inimest 36 parlamendikojast. Rühmadeks jagunemine oli uus ja paljutõotav osa ECPRD seminarist. Osalejatel oli võimalus arutada metodoloogiaalaste küsimuste ja katsumuste üle kolmes paralleelselt toimunud töötoas, kus käsitleti Brexitit, ringmajandust ja Euroopa rändepoliitikat. Eraldi istung oli pühendatud Põhjamaade, Kagu-Euroopa ja Visegradi rühma riikide parlamentide uuringuteenistuste vahelistele piirkondlikele koostööalgatustele. See istung ja töötubade sõnavõtt näitasid laiaulatuslikku huvi teenistuste vahel suuremal määral teabe vahetamise vastu.

Võrdlevate päringute osas tehti 2017. aastal uus rekord, kokku esitati 337 päringut, mis on märkimisväärne tõus 2016. aastaga võrreldes, kui võrgustikku esitati 273 päringut. Esmapilgul on tegu väga positiivse sõnumiga, sest see rõhutab muljetavaldavalt, kui oluline ECPRD parlamentide jaoks on ja kui kõrgelt nad seda hindavad. Teisest küljest kaasnevad iga päringuga kõrged ootused nõutud teabe saamiseks mitte ainult vastuste arvu vaid ka kvaliteedi osas. Seega on ilmne, et nii paljudel päringutele vastuste ettevalmistamisega kaasneb märkimisväärne töökoormus. Õnneks pole siiani ühtegi märki sellest, et ECPRD tegevus võiks oma edu ohvriks langeda, kuid siiski on vaja olla sellest ohust teatud määral teadlik.

Euroopa Parlamendi riikide parlamentidega suhtlemise direktoraat pakub vahendajana tuge vastavatele Euroopa Parlamendi teenistustele. 2017. aastal edastas Euroopa Parlamendi riikide

parlamentidega suhtlemise direktoraat teiste Euroopa Parlamendi teenistuste nimel ECPRD võrgustikule kuus päringut. Lisaks koordineeris see 31 vastust teistelt ECPRD parlamentidelt saadud päringutele.

Väljaanne „Spotlight on Parliaments in Europe“

Väljaanne „Spotlight on Parliaments in Europe“ koondab teavet valitud teemade kohta, mida parlamendid on tõstatanud ECPRD võrgustiku raames.

Aastal 2017 koostas direktoraat viis uut väljaannet „Spotlight“, milles käsitleti paljusid teemasid.

Ülevaade teemadest, mille osas Euroopa Parlament ECPRD võrgustikuga konsulteeris, ülevaade päringutest, millele Euroopa Parlament vastas, üksikasjalik loetelu ECPRD võrgustiku seminaridest ja põhikirjajärgsetest kohtumistest ning ülevaade 2017. aastal avaldatud väljaannetest „Spotlight on Parliaments in Europe“ on esitatud V lisas.

6.2 Parlamentidevaheline ELi teabevahetussüsteem (IPEX)

Parlamentidevahelise ELi teabevahetussüsteemi (IPEX) eesmärk on toetada parlamentidevahelist koostööd, pakkudes platvormi elektroonilisel teel ELiga seotud teabe vahetamiseks ELi parlamentide vahel. IPEX käivitati ELi riikide parlamentide algatusena ning töötati välja Euroopa Parlamendi tehnilise abiga. Praegu kasutab IPEXit oma igapäevases tegevuses 41 parlamendikoda 28 riigi parlamendist ning Euroopa Parlament. IPEXit täiustatakse pidevalt, et vastata kasutajate muutuvatele vajadustele. Vt www.ipex.eu

2017. aastal võeti vastu kaks olulist dokumenti. ELi parlamentide peasekretärid kiitsid Bratislavas 21. veebruaril toimunud kohtumisel heaks *IPEXi digitaalse strateegia*. Tegemist on laiaulatusliku kavaga, milles käsitletakse IPEXi edasist arengut. Digitaalses strateegias kirjeldatakse samuti strateegilisi lähenemisviise IPEXi eesmärkide saavutamiseks ja elluviimiseks. Selles määratletakse veebilehe lühiajalise hooldamise ja käigushoidmise suunavad sätted ning määratakse lisaks kindlaks viisid, kuidas riikide korrespondente aktiivsemalt digitaalse strateegia eesmärkide saavutamisse kaasata, selles kirjeldatakse suhteid teiste ELi teabevahetuse raamistiku osalejate ja platvormidega ning määratletakse asjakohased meetmed IPEXi edendamiseks ja teabevahetuse edasiarendamiseks.

19. mail 2017. aastal Bratislavas toimunud IPEXi juhatuse koosolekul võeti vastu *tööprogramm aastateks 2017–2020*, mis on mõeldud digitaalse strateegia rakendamise vahendina kasutamiseks. Kolmeaastane tööprogramm on suunatud Slovakkia (2017–2018), Eesti (2018–2019) ja Austria (2019) IPEXi eesistumistele. Programm sisaldab järgmisi põhieesmärke: IPEXi edendamine, IPEXi võrgustiku laiendamine ja IPEXi andmebaasi täiustamine.

Tööprogrammi elluviimiseks otsustas juhatus luua kolm töörühma, millest igaüks vastutab ühe põhieesmärgi elluviimise eest.

Euroopa Parlament toetas aktiivselt mõlema dokumendi vastuvõtmist. Tehnoloogiliste uuenduste ja tugiteenuste peadirektoraadis IPEXi eest vastutav ametnik ning riikide parlamentidega suhtlemise direktoraadi institutsioonidevahelise koostöö üksus aitasid sellele kaasa. Euroopa Parlamendi taastatud toetust IPEXile näitab suur tähelepanu, mida Paulo Rangel pööras liikmesriikide parlamente käsitlevate aluslepingu sätete rakendamise kohta raporti koostamisel IPEXile. Raporttöör viitas mitmel liikmesriikide parlamentidesse tehtud visiidil järjepidevalt platvormi tähtsusele ning tegi ettepanekuid selle võimaliku edasiarendamise kohta.

Kuigi IPEX ei ole ainus ELiga seotud dokumentide edastamiseks kasutatav platvorm, on Euroopa Parlamendi meelest selge, et sellel platvormil on potentsiaali muutuda peamiseks ELi institutsioonide ja liikmesriikide parlamentide vaheliseks suhtluskanaliks.

Kuigi 2017. aasta oli IPEXi jaoks täis intensiivset ja sügavat mõttetööd selle rolli ja ambitsioonide üle, jätkas platvorm oma konsolideeritud funktsioonide täitmist. Praegu avaldab IPEX peaaegu 88 000 lehekülge teavet riikide parlamentidelt ja Euroopa Liidu institutsioonidelt ning omab kontrollimisega seotud teavet 12 500 dokumendis, mille on koostanud ELi institutsioonid ning mis on seotud enam kui 10 000 toimikuga. 2017. aastal registreeriti IPEXis kokku 1053 seadusandlikku ja muud kui seadusandlikku dokumenti (2016. aastal 1064; 2015. aastal 805; 2014. aastal 933).

2017. aastal külastas IPEXi veebilehte 307 737 üksikkülastajat, mis on eelnenud aastate üdise kasvutrendiga kooskõlas olev märkimisväärne kasv. Vaadatud lehtede arv, mida on peaaegu 6 miljonit, jääb viimasel kolmel aastal täheldatud mustri piiresse.

6.3 Muud vahendid ja võrgustikud

Riikide parlamentide esindajad Brüsselis

Riikide parlamentidega suhtlemise direktoraat võtab Euroopa Parlamendis ELi riikide parlamentide või parlamendikodade haldusvaldkonna esindajaid rõõmuga vastu. Alates 1991. aastast (2016. aastal täitus kokkuleppes 25 aastat) ning eesmärgiga tugevdada parlamentidevahelist koostööd ELis pakub Euroopa Parlament nendele esindajatele taotluse korral tasuta ruume ja muid majasiseseid teenuseid oma Brüsseli ja Strasbourgi hoonetes.

Aastate jooksul on kõik ELi riikide parlamendid saatnud ametnikke Brüsselisse, et hõlbustada suhteid ELiga. Hetkel töötab 37 kontorist 55 inimest 40 parlamendikojast. Esindajad töötavad samas Euroopa Parlamendi hoones, kus asub ka riikide parlamentidega suhtlemise direktoraat. See tekitab head koostööt ja aitab kaasa lihtsale teabevahetusele.

Esindajad on riigi ametnikud, kellel on halduslik ja neutraalne roll: nende vastastikuse teabevahetuse (mis on kahesuunaline Euroopa Parlamendi ja liikmesriikide parlamentide vahel) ülesanne on peamine tegur ELi asjades, kuna sellise teabevahetuse eesmärk on väga konkreetne – leida ühiseid lahendusi parlamentaarsel tasemel paljudele Euroopa Liidu probleemidele.

Ajakohastatud esindajate loetelu on kättesaadav aadressil www.europarl.europa.eu/relnatparl/en/about/contacts.

Nõukogu eesistujariigi parlamendi toetamise programmid

Parlamentidevaheline koostöö ja teabevahetus hoogustuvad iga ELi eesistujariigi parlamentaarse mõõtme ettevalmistavas etapis. Kui selle riigi parlament, mis on rotatsiooni alusel esimest korda ELi nõukogu eesistuja, palub Euroopa Parlamendilt abi oma eesistumise parlamentaarse mõõtme tegevuste ettevalmistamiseks, võib Euroopa Parlament aidata koos asjaomase parlamendiga programmi kulusid kanda. Selle programmi raames püüab Euroopa Parlament pakkuda vajadustele vastavat toetust, mille aluseks on eesistuja vajadused ja prioriteedid.

Pärast ELi nõukogu eesistumise ajakava muutmist tekkis enneolematu olukord, kus neli riiki järjest asuvad ELi juhtima esmakordselt. Need riigid on Slovakkia, Malta, Eesti ja Bulgaaria. Kõigi nende riikide parlamendid said ELi eesistujariigi toetusprogrammist kasu.

Malta parlamendi algatusel korraldati enne eesistumist parlamentaarse mõõtme ettevalmistamiseks külaskäik Maltale. Riikide parlamentidega suhtlemise direktoraat oli esindatud selle puhul peetud seminaril, kus käsitleti subsidiaarsust.

2017. aastal korraldas direktoraat Eesti ja Bulgaaria parlamendi ekspertidele mitmes Euroopa Parlamendi komisjonis ja teenistuses edukalt mitu õppevisiiti ja teabeüritust. Rumeenia parlamendi jaoks on kavandatud sarnane programm.

Programmis osalejad kinnitasid, et põhjalik ja operatiivne teabevahetus oli parlamentaarse mõõtme paremaks kavandamiseks eriti kasulik. Võrgustike loomine kõigi oluliste koostööpartneritega (Euroopa Parlamendi liikmed, Euroopa Parlamendi ametnikud, liikmesriikide parlamentide esindajad, IPEXi töötajad, COSACi sekretariaat, parlamentidevahelise konverentsi projektimeeskonnad) ning hiljuti saadud kogemuste jagamine on kõrgelt hinnatud. Teadmiste edastamine ja pidev suhtlemine tagas samuti töö järjepidevuse erinevate eesistumiste parlamentaarses mõõtmes.

Liikmesriikide parlamente hõlmavate tegevuste iganädalane ajakava

Direktoraat avaldab iganädalases ajakavas laiaulatuslikku teavet liikmesriikide parlamentidega seotud või neid hõlmavate sündmuste kohta. Selle eesmärk on suurendada arvukate parlamentidevaheliste tegevuste läbipaistvust ja nähtavust. Iganädalane ajakava saadetakse kõigile Euroopa Parlamendi liikmetele ja suuremale osale teenistustele. See sisaldab kahel eelseisval nädalal toimuvaid sündmusi.

7. LISAD

I LISA – COSACi 2017. aasta kohtumiste teemad ja peaesinejad

COSACi üritus	Teemad	Euroopa Parlamendi peaesinejad/osalejad
Esimeeste istung Malta, 22.–23. jaanuar 2017	I Mõttevahetus ELi Malta eesistumise osas II Euroopa Komisjoni 2017. aasta tööprogrammi arutamine	Danuta Hübner, Euroopa Parlamendi põhiseaduskomisjoni (AFCO) esimees
COSACi 52. täiskogu istung, Malta saar, 28.–30. mai 2017	I. Mõttevahetus Malta eesistumise osas II. Liikmesriikide parlamentide roll ELi tulevikus III. Suurbritannia referendumi tulemus – hetkeolukord IV. Sinise majanduse laiendamine – liikumine kestlikuma ELi integreeritud merenduspoliitika suunas V. Ränne – inimesmugeldamise ja -kaubandusega võitlemine ning inimliku ja tõhusa tagasisaatmise ja tagasivõtmise poliitika kehtestamine	Mairead McGuinness, Euroopa Parlamendi esimene asepresident Danuta Hübner, Euroopa Parlamendi põhiseaduskomisjoni (AFCO) esimees
Esimeeste istung Tallinn, 9.–10. juuli 2017	I. Eesistujariigi Eesti prioriteedid II. Idufirmadest kasvufirmadeks – ELi ärakasutamata potentsiaal	
COSACi 53. täiskogu istung, Tallinn, 26.–28. november 2017	I. Euroopa Liidu tulevik II. Euroopa Liidu lähendamine tema kodanikele – millised on liikmesriikide parlamentide parimad tavad? III. Digitaalne ühtne turg: praegused arengud e-teenuste valdkonnas IV. Tulemusliku ja kestliku julgeolekuliidu ülesehitamine V. Rände välismõõde: ebaseadusliku rände ennetamine ja selle vastu võitlemine	Danuta Hübner, Euroopa Parlamendi põhiseaduskomisjoni (AFCO) esimees

Üksikasjalikuma teabe saamiseks COSACi istungite päevakordade kohta eesistujariikide kaupa vt COSACi veebilehte www.cosac.eu

II LISA – Euroopa Parlamendi komisjonide korraldatud parlamentidevahelised kohtumised Brüsselis⁹ 2017. aastal

EP komisjon	Üritus	Riikide parlamentide			EP Liikmed
		Liikmed	Riigid	Parlamendi d/kojad	
ECON/BUDG/ EMPL	30. jaanuar – 1. veebruar Euroopa parlamentaarne nädal: Euroopa poolaasta 2016. ja 2017. aasta tsükkel Majandus- ja rahaliidu stabiilsuse, koordineerimise ja juhtimise lepingu artikli 13 kohaselt korraldatav parlamentidevaheline konverents	98	24	30	90 ECON/ PANA ICM - 49 EMPL ICM - 12 BUDG ICM - 29
LIBE	28. veebruar <u>Parlamentidevaheline komisjonide kohtumine:</u> „Euroopa ühise varjupaigasüsteemi kolmas reform – katsumusteks valmis“	46	18	21	40
FEMM	8.–9. märts <u>Parlamentidevaheline komisjonide kohtumine:</u> „Naiste majandusliku mõjuvõimu suurendamine: tegutsegem üheskoos!“	25	15	16	19
AFCO	2. mai <u>Parlamentidevaheline komisjonide kohtumine:</u> „Liikmesriikide parlamente käsitlevate aluslepingu sätete rakendamine“ Raportöör: Paulo Rangel	11	8	9	9
LIBE	11. mai <u>Arvamuste vahetus</u> Euroopa Parlamendi, riiklike parlamentide ja kodanikuühiskonna vahel: ELi julgeolekupoliitika põhjalik hindamine	13	9	9	16
LIBE	22. juuni <u>Parlamentidevaheline komisjonide kohtumine:</u> „Demokraatiat, õigusriigi põhimõtet ja põhiõigusi käsitleva ELi mehhanismi loomine“	25	15	18	22
LIBE	9.–10. oktoober Europoli parlamentaarse ühiskontrolli töörühma (JPSG) avakoosolek	69	26	34	29 9. oktoober 2017 (12) JPSG täisliikmed : 10 JPSG asendusliik med: 1

⁹ Kui ei ole määratletud teisiti, on kõik kohtumised parlamentidevaheliste komisjonide kohtumised

¹⁰ ELi liikmesriigid, kandidaatriigid, potentsiaalsed kandidaatriigid, Šveits ja Norra

					Teised saadikud: 1 10. oktoober 2017 (17) JPSG täisliikmed : 12 JPSG asendusliikmed: 2 Teised saadikud: 3
ECON	10. oktoober <u>Arvamuste vahetus</u> Euroopa Parlamendi ja liikmesriikide parlamentide vahel teemal „Riigipõhised soovitusel ja äriühingute tulumaksu ühtne konsolideeritud baas“	29	18	20	24
AFCO	11. oktoober <u>Parlamentidevaheline komisjonide kohtumine:</u> Euroopa tulevik: „Seisukohad Euroopa Parlamendi ettepanekute ja komisjoni valge raamatu kohta“	25	16	19	11
DEVE	21. november <u>Parlamentidevaheline komisjonide kohtumine:</u> „Euroopa arengukonsensus ja kestliku arengu eesmärgid“	23	22	26	27
AFET	21. november <u>Parlamentidevaheline komisjonide kohtumine:</u> „Lääne-Balkani riikide ELiga ühinemise protsess“	33	25	29	63
FEMM	21. november <u>Parlamentidevaheline komisjonide kohtumine:</u> „Istanbuli konventsioon: naistevastase vägivallega võitlemine riiklikul ja ELi tasandil“	31	15	18	17
REGI	22. november <u>Parlamentidevaheline komisjonide kohtumine:</u> „Ühtekuuluvuspoliitika peamised teemad hetkel ja selle tulevik pärast 2020. aastat“	22	13	15	33
KOKKU		450			400

III LISA – Riikide parlamentide¹¹ külastused Euroopa Parlamenti (sealhulgas videokonverentsid) 2017

Kuupäev	Riik/Koda	Komisjon/Muu
9.1.2017	FR – Prantsusmaa Rahvuskogu	ELi heitkogustega kauplemise süsteemi reformimine
12.1.2017	FR – Prantsusmaa Rahvuskogu	Claude Bartolone, Prantsusmaa Rahvuskogu president koos delegatsiooniga (saadikud, ametnikud, kabineti liikmed)
17.–19.1.2017	UK – Ühendkuningriigi Parlamendi Ülemkoda	Euroopa Liidu asjade erikomisjon
25.1.2017	UK – Ühendkuningriigi Parlamendi Ülemkoda	ELi rahandusküsimuste allkomisjon
25.1.2017	FR – Prantsusmaa Rahvuskogu	Külastus käsitles ühist põllumajanduspoliitikat
25.1.2017	DK – Taani Folketing	Ametnike töövisiit
31.1.2017	NO – Norra parlament	Norra parlamendi alaline transpordi- ja kommunikatsioonikomisjon
6.2.2017	NL – Madalmaade Parlamendi Teine Koda	Madalmaade Esindajatekoda liige
6.–7.2.2017	BG – Bulgaaria Rahvuskogu	Ametnike visiit
8.2.2017	IR – Iiri Parlament	Euroopa Liidu asjade ühine komisjon
8.–9.2.2017	NO – Norra parlament	Norra parlamendi töövisiit
27.2.2017	UK – Ühendkuningriigi Parlamendi Alamkoda	Walesi asjade komisjon
28.2.2017	EE – Eesti Riigikogu	Kohtumine COSACi juhtide ja volinik Avramopoulosega
2.–3.3.2017	EE – Eesti Riigikogu	Peasekretäri ja ametnike külastus
3.3.2017	NO – Norra parlament	Välis- ja kaitsepoliitika alalise komisjoni külastus
7.3.2017	FR – Prantsusmaa Rahvuskogu	Ametnike töövisiit
9.–10.3.2017	EE – Eesti Riigikogu	Ametnike visiit
20.3.2017	DK - Taani Folketing ja Islandi Parlament	Liikmete ja ametnike töövisiit
23.3.2017	NO – Norra parlament	Esitlus Norra Rahvatervise Instituudi juhtidele
23.3.2017	DK – Taani Folketing	Väliskomisjoni ja Euroopa asjade komisjonide liikmed, sh üks erakonnajuht ja mitu endist ministrit, kohtuvad ALDE fraktsiooni juhi ja Euroopa Parlamendi Brexiti läbirääkimiste sidemehe Guy Verhofstadti ning Euroopa Parlamendi põhiseaduskomisjoni esinaise Danuta Hübneriga.
23.3.2017	FR – Prantsusmaa Rahvuskogu	Ametnike kohtumine Euroopa Parlamendi komisjonide sekretariaatidega ENVI, ITRE
28.3.2017	UK – Ühendkuningriigi Parlamendi Alamkoda	Alamkoja lahkumiskomisjon
28.–30.3.2017	BG – Bulgaaria Rahvuskogu	Ametnike visiit
29.3.2017	FR – Prantsusmaa Rahvuskogu	ECON-komisjoni sekretariaat
29.3.2017	UK – Ühendkuningriigi Parlamendi Ülemkoda	Brexiti dialoog
30.3.2017	FR – Prantsusmaa Rahvuskogu	Ametnike töövisiit
20.4.2017	AT – Austria Parlament	DG COMM, DG INLO
25.4.2017	UK – Ühendkuningriigi Parlamendi Alamkoda	Parlamendi erikomisjon
26.4.2017	DK – Taani Folketing	ELi asjade komisjon

¹¹ ELi liikmesriikide parlamendid; Norra parlament Põhjamaade Nõukogu

26.–28.4.2017	BG – Bulgaaria Rahvuskogu	Ametnike visiit
3.5.2017	UK – Ühendkuningriigi Parlamendi Alamkoda	Parlamendi erikomisjon
3.5.2017	UK – Ühendkuningriigi Parlamendi Ülemkoda	Brexit dialoog
4.5.2017	UK – Ühendkuningriigi Parlamendi Ülemkoda	Brexit dialoog
9.5.2017	GR – Kreeka Parlament	Kreeka Parlamendi presidendi külastus
30.5.2017	IT – Itaalia Saadikutekoda	Ksenofoobia, rassismi ja vaenu ilmingute komisjon, mida juhib Itaalia Saadikutekoha spiiker Laura Boldrini, ning Itaalia Euroopa Parlamendi saadik Cécile Kashetu Kyenge, kes on Euroopa Parlamendi rassismivastasuse ja mitmekesisuse laiendatud töörühma üks juhtidest (ARDI) (videokonverents)
6.6.2017	UK – Ühendkuningriigi Parlamendi Alamkoda	Ametnike õppevisiit
7.6.2017	EE – Eesti Riigikogu	Välisasjade komisjoni ja riigikaitsekomisjoni esimeeste külastus
7.–8.6.2017	EE – Eesti Riigikogu	Ametnike visiit
7.6.2017	DE – Saksamaa Liidupäev	Rühm üliõpilasi Humboldt ülikoolist
8.6.2017	ES – Hispaania parlament	Hispaania parlamendi kohtumine Euroopa Parlamendi president Antonio Tajaniga
8.6.2017	NO – Norra parlament	Statnetti töötajate külastus
9.6.2017	NO – Norra parlament	Norra välisministeeriumi praktikandid
26.6.2017	NL – Madalmaade Parlamendi Teine Koda	ELi asjade komisjon
26.6.2017	NL – Madalmaade Parlamendi Teine Koda	Sven Koopmansi külastus, kes on Euroopa valimisseaduse raportöör
27.–28.6.2017	LT – Seimas	Leedu Parlamendi delegatsioon
4.–5.7.2017	UK – Ühendkuningriigi Parlamendi Alamkoda	Ametnike töövisiit
10.7.2017	IR – Iirimaa parlament	Ametnike visiit
10.7.2017	NL – Madalmaade Parlamendi Teine Koda	Madalmaade Esindajatekoja delegatsioon
10.–13.7.2017	UK – Ühendkuningriigi Parlamendi Alamkoda	1 saadik ja 1 ametnik
12.7.2017	UK – Ühendkuningriigi Parlamendi Ülemkoda	Brexit
4.9.2017	UK – Ühendkuningriigi Parlamendi Alamkoda	Parlamendiliige Hilary Benni külastus
5.9.2017	SV – Riksdag	Tööstus- ja kaubanduskomisjon
12.–13.9.2017	FR – Prantsusmaa Rahvuskogu	Euroopa Liidu asjade komisjon
21.9.2017	FR – Prantsusmaa Rahvuskogu	Ametnike õppevisiit
20.9.2017	FR – Prantsusmaa Rahvuskogu	Ametnike õppevisiit
22.9.2017	FR – Prantsusmaa Rahvuskogu	Ametnike õppevisiit
25.9.2017	NL – Parlamendi esimene koda	ELi asjade komisjon
25.9.2017	UK – Ühendkuningriigi Parlamendi Alamkoda IE – Iirimaa parlament	Briti-Iiri Parlamentaarse Assamblee Euroopa asjade komisjon (BIPA)
27.9.2017	IT – Itaalia Saadikutekoda	Komisjoni liikmed ja Itaalia parlamendisaadikud kohtuvad PECH komisjoniga (videokonverents)
28.9.2017	DK – Taani Folketing	Ametnike töövisiit
4.10.2017	FI – Soome Eduskund	Tulevikukomisjon – „Teaduslik prognoos“
10.–11.10.2017	LT – Seimas	Leedu Parlamendi spiiker Viktoras Pranckietis ja asespiiker Gediminas Kirkilase külastus
11.–12.10.2017	RO – Rumeenia Senat	Saadik Radu Oprea
12.10.2017	IT – Itaalia Senat	Itaalia Senati delegatsioon

12.10.2017	FR – Prantsusmaa Rahvuskogu	Damien Pichereau
13.10.2017	SV – Riksdag	Rootsi Parlamendi administratsiooni (ELi koordineerimisüksus) õppevisiit, et kohtuda näiteks Euroopa Parlamendi komisjoni töötajatega
20.10.2017	NO – Norra parlament	Esitlus Euroopa Liidu juures asuva Norra esinduse töötajatele
30.10.2017	DK – Taani Folketing	Valdkondlike komiteede ametnikud
6.11.2017	FR – Prantsusmaa Rahvuskogu	Ametnike töövisiit
6.–9.11.2017	BG – Bulgaaria Rahvuskogu	Ametnike visiit
7.11.2017	FR – Prantsusmaa Rahvuskogu	Kahepoolsed kohtumised Euroopa Parlamendi kontrollimenetluste osas
8.11.2017	UK – Ühendkuningriigi Parlamendi Ülemkoda	ELi poliitikakujunduse olukord
8.11.2017	UK – Ühendkuningriigi Parlamendi Alamkoda	Euroopa Liidust lahkumise komisjon
16.11.2017	FR – Prantsusmaa Rahvuskogu	Ametnike töövisiit
20.11.2017	FI – Soome Eduskund	Suur parlamendikomisjon
20.11.2017	FR – Prantsusmaa Rahvuskogu	Ametnike töövisiit
22.11.2017	EE – Eesti Riigikogu	Riigikogu kantselei direktor
23.11.2017	UK – Ühendkuningriigi Parlamendi Alamkoda	Külaskäik rahvusvahelise kaubanduse komisjoni
27.11.2017	FR – Prantsusmaa Rahvuskogu	Ametnike töövisiit
29.11.2017	DK – Taani Folketing	Euroopa asjade komisjon
1.12.2017	NO – Norra parlament	Ametnike töövisiit
4.12.2017	NL – Madalmaade Parlamendi Teine Koda	Alaline rahanduskomisjon, Madalmaade Esindajatekoda
4.–5.12.2017	IE – Iirimaa parlament	Põllumajanduse, toidu ja merenduse ühiskomisjon
5.12.2017	FR – Prantsusmaa Rahvuskogu	Saadikud ja ametnikud kohtuvad INTA-komisjoni esimees Bernd Lange'ga
7.–8.12.2017	BG – Bulgaaria Rahvuskogu	Ametnike visiit

IV LISA – Varajase hoiatamise mehhanismi andmed

Õiguskomisjon, kes vastutab Euroopa Parlamendis subsidiaarsuse põhimõtte järgimisega seotud küsimuste eest, on esitanud riikide parlamentide ettepanekute kohta järgmise määratluse:

- **Põhjendatud arvamused** on esildised, mis näitavad seadusandliku akti eelnõu mittevastavust subsidiaarsuse põhimõttele ja on esitatud Euroopa Parlamendile kaheksanädalase tähtaja jooksul, millele on osutatud Lissaboni lepingu protokollis nr 2 artiklis 6.
- **Seisukohavõttud** on mis tahes muud esildised, mis ei vasta eespool nimetatud põhjendatud arvamuse kriteeriumitele.

Riikide parlamentidelt saadud esildised 2017. aastal			
		Põhjendatud arvamused	Seisukohavõttud
Liikmesriik	Parlament/koda	2017	2017
Austria	Nationalrat	0	0
Austria	Bundesrat	6	9
Belgia	Chambre des Représentants	0	3
Belgia	Sénat	0	0
Bulgaaria	Narodno Sabranie	0	0
Horvaatia	Hrvatski Sabor	0	2
Küpros	Vouli ton Antiprosópon	0	4
Tšehhi Vabariik	Poslanecká sněmovna	1	18
Tšehhi Vabariik	Senát	1	45
Taani	Folketinget	0	8
Eesti	Riigikogu	0	0
Soome	Eduskunta	0	0
Prantsusmaa	Assemblée Nationale	2	0
Prantsusmaa	Sénat	7	19
Saksamaa	Bundestag	6	4
Saksamaa	Bundesrat	3	28
Kreeka	Vouli ton Ellinon	0	2
Ungari	Országgyűlés	2	0
Iirimaa	Houses of Oireachtas	2	1
Itaalia	Camera dei deputati	0	24
Itaalia	Senato	1	42
Leedu	Seimas	0	0
Luksemburg	Chambre des Députés	0	0

Läti	Saeima	0	0
Malta	Kamra tar-Rappreżentanti	0	0
Madalmaad	Tweede Kamer	2	6
Madalmaad	Eerste Kamer	2	2
Poola	Sejm	2	1
Poola	Senat	4	5
Portugal	Assembleia da República	0	64
Rumeenia	Camera Deputaţilor	1	10
Rumeenia	Senat	2	24
Hispaania	Cortes	1	46
Rootsi	Riksdagen	4	0
Sloveenia	Državni Zbor	0	0
Sloveenia	Državni Svet	0	0
Slovakkia	Národná rada	0	3
Ühendkuningriik	House of Commons	0	2
Ühendkuningriik	House of Lords	0	0
KOKKU		49	372

Tabelis on arvestatud ainult neid riikide parlamentide dokumente, mis esitati vastuseks seadusandlike aktide eelnõudele ja mis kuuluvad Lissaboni lepingu protokoll nr 2 alla. See ei hõlma dokumente, mis esitati vastuseks muudele kui seadusandlikele konsulteerimisdokumentidele ning rohelistele või valgetele raamatutele (nn mitteametliku poliitilise dialoogi raames).

V LISA – Euroopa Parlamendiuringute ja Dokumendikeskus (ECPRD)

A. Küsimused, mille puhul Euroopa Parlamendi poliitilised organid ja haldusteenistused 2017. aastal ECPRD võrgustikuga võrdlevate päringute kaudu konsulteerisid:

- 3525 Parimad tavad ja innovaatilised meetmed, et edendada parlamentide administratsioonides soolist võrdõiguslikkust
- 3488 Liikmesriikide parlamentide liikmete hüvitised
- 3458 Kuulamiste korraldus parlamentides
- 3463 Digiallkiri õigusloometsüklis
- 3368 Prügi sorteerimine parlamentide büroodes

Euroopa Parlament vastas järgmistele teistelt ECPRD parlamentidelt saadud päringutele:

- 3597 Eelnõude sõltumatud mõjuhindangud (*ex-ante*): meetodid, kulud ja vahendid
- 3606 Noorteprogrammid parlamentides
- 3568 Veebipõhise teabevahetuse strateegia
- 3563 Tervishoid – Parlamendi meditsiiniteenuste osakond (arstid)
- 3554 IT-vahendid parlamendis
- 3578 Parlamentides kasutatavad hääletusseadmed
- 3549 Parlamendi tõlketeenus
- 3511 Lastehoid parlamendis
- 3514 IT-alane tsentraliseerimine parlamentides: operatsioonisüsteemide uuendamine ja turvapaigad
- 3528 Parlamentides petitsioonide komisjoni loomine
- 3505 Parlamentaarne tegevus ja ÜRO kestliku arengu tegevuskava
- 3444 Küsimustik ECPRD seminariks „Finantsturgude probleemidega tegelevad parlamendid“ (Ateena, 5.–6. oktoober 2017)
- 3487 Uurimustööde jagamine
- 3476 Kasutate rahuolu uuring
- 3453 Raamatukogud ja uuringuteenused
- 3452 Kaasav keelekasutus üldkohustuslike õigusaktide koostamisel
- 3445 Parlamendiliikmete isiklike sõidukite kasutamine parlamentaarsete eesmärkide täitmiseks
- 3442 Parlamendiliikmete diplomaatilised passid
- 3402 Parlamendiliikmete isikuandmete leht
- 3421 Parlamendi muuseum
- 3401 Parlamentaarse assambleede eelarve suurenemine
- 3376 Parlamentide raamatukogud, teabe- ja dokumenditeenistused: kogemused, suunad ja seisukohad (Küsitlus ECPRD seminariks, mis toimus Roomas 8.-9. juunil 2017)
- 3358 Küsimustik asetäitjate materiaalse olukorra kohta
- 3383 Õigusaktides preambulate kasutamine
- 3361 Parlamentide osalemine välispoliitikas
- 3352 Küsimustik ECPRD seminariks „Parlamentide legitiimsus ja uued järelevalvevahendid“
- 3372 Ennetavad tegevused parlamentides
- 3354 Parlamentide raamatukogude, uurimisteenuste, dokumendihalduse üksuste ja arhiivide töötajad
- 3344 Isikuandmete kaitset käsitleva ELi määruse 2016/679 rakendamine parlamentides

- 3326 Kuidas parlamendid kodanike ja sidusrühmadega konsulteerivad?
- 3314 Parlamendi uuringuteenused

B. ECPRD võrgustikuga seotud seminarid ja põhikirjajärgsed kohtumised 2017. aastal

Seminarid		
Seminar „Parlamentide legitiimsus ja uued järelevalvehendid“ (parlamentaarsete tava ja korra huvivaldkond)	Lissabon	8.–9. mai
Seminar „Raamatukogud, teabe- ja dokumenditeenistused: kogemused, suunad ja seisukohad võrdluses“ (raamatukogude, uuringuteenuste ja arhiivide huvivaldkond)	Rooma, Senat ja Saadikutekoda	8.–9. juuni
Seminar „Eelarvesurve mõju parlamentide IKT-teenustesse investeerimisele“ (IKT parlamentides huvivaldkond)	Valetta	14.–15. september
Seminar „Parlamentaarsete uuringuteenistuste ja raamatukogude tulevik kiiresti muutuval ajastul: kvaliteedi, teenuse, teenuse osutamise ja asjakohasuse optimeerimine“ (raamatukogude, uuringuteenuste ja arhiivide huvivaldkond)	Brüssel, Euroopa Parlament	21.–22. september
Seminar „Finantsturgude probleemidega tegelevad parlamendid“ (majandus- ja eelarveküsimuste valdkond)	Ateena	5.–6. oktoober
Põhikirjajärgsed kohtumised		
Täitevkomitee koosolek	Viin	9.–10. märts
Täitevkomitee koosolek	Stockholm	28.–29. september
Korrespondentide aastakonverents 40 aastat ECPRD-d	Strasbourg, EP ja PACE	19.–21. oktoober

C. Väljaanne „Spotlight on Parliaments in Europe“

- Nr 14 – Liikmesriigid: ELi lahkumiseks puuduvad konkreetsete põhiseaduse sätted
- Nr 15 – Perekonnaliikmete värbamine parlamendiliikmete assistentideks
- Nr 16 – Vihakõne levitamine sotsiaalsetes võrgustikes
- Nr 17 – Meetmed kilekottide ja ühekordsete lauanõude tarbimise vähendamiseks
- Nr 18 – Kriminaalkaristused ebaseadusliku riiki sisenemise ja seal viibimise eest ELi liikmesriikide seadusandluses

EUROOPA LIIDU LIIKMESRIIKIDE PARLAMENDID

Märts 2018

valitakse otse

valitakse kaudselt / määratakse / muu

 Belgique/België/ Belgien BELGIA Kamer van volksvertegenwoordigers/ Chambre des représentants/ Abgeordnetenversammlung 150 Senaat/ Sénat/ Senat 60 	 България BULGAARIA Народно събрание (Narodno sabranie) 240 	 Česká republika TŠEHHI VABARIIK Poslanecká sněmovna 200 Senát 81 	 Danmark TAANI Folketinget 179
 Deutschland SAKSAMAA Deutscher Bundestag 709 Bundesrat 69 	 Eesti EESTI Riigikogu 101 	 Éire/Ireland IIRIMAA Dáil Éireann 158 Seanad Éireann 60 	 Ελλάδα KREEKA Βουλή των Ελλήνων (Vouli ton Ellinon) 300
 España HISPAANIA Congreso de los Diputados 350 Senado 208 58 	 France PRANTSUSMAA Assemblée nationale 577 Sénat 348 	 Hrvatska HORVAATIA Hrvatski sabor 151 	 Italia ITAALIA Camera dei Deputati 630 Senato della Repubblica 315 5
 Κύπρος KÜPROS Βουλή των Αντιπροσώπων (Vouli ton Antiprosopon) 56 	 Latvija LÄTI Saeima 100 	 Lietuva LEEDU Seimas 141 	 Luxembourg LUKSEMBURG Chambre des Députés 60
 Magyarország UNGARI Országgyűlés 199 	 Malta MALTA Il-Kamra Tad-Deputati 67 	 Nederland MADALMAAD Tweede Kamer 150 Eerste Kamer 75 	 Österreich AUSTRIA Nationalrat 183 Bundesrat 61
 Polska POOLA Sejm 460 Senat 100 	 Portugal PORTUGAL Assembleia da República 230 	 România RUMEENIA Camera Deputatilor 329 Senat 136 	 Slovenija SLOVEENIA Državni zbor 90 Državni svet 40
 Slovensko SLOVAKKIA Národná Rada 150 	 Suomi/ Finland SOOME Eduskunta 200 	 Sverige ROOTSI Riksdagen 349 	 United Kingdom ÜHENDKUNINGRIIK House of Commons 650 House of Lords 785

RELNATPARL@EP.EUROPA.EU

WWW.EUROPARL.EUROPA.EU/RELNATPARL